

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDEKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-hasábos petit sor egyszer 20 ft,
minden következőnél 16 fillér.
Nyilatkozó petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és asanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1911.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Csütörtök, február 2.

Mai számunk főbb közleményei:

Tisza és Barabás.
Goldis Lászlót fölmentették.
Felfüggesztett bankigazgató.
Tisza István beszéde a képviselőházban.
Urlnők és szegény asszonyok iskolája.
Öngyilkos miniszteri titkár.
Téli csoda.
Klub-palota Aradon.
Titokzatos merénylet.
Tarkaságok.

Kenyérkereső nők.

Arad február 1.

Emlékeznek a „tündérújjak“-ra? A mi fiatal időnkbeli aradi újságok egyik gyakori címe volt ez. A „tündérújjak“ rovata alatt volt megírva a kézimunkakiállítások bálí referádája. A bálí tudósítások csevegő bohókás és bokoló hangján voltak megírva ebben azok az urnők és urhölgyek nevei és selyemre festett, nagy point lacet módjára készített dolgai, a melyet természetesen, csak a nemes időtöltés és a tartalmas szórakozás céljából alkottak, s mint ilyeneknek jeleit adták a világ szemé elé.

Mindez pedig arról jut eszünkbe, hogy Aradon megnyílt a csipkeverő tanfolyam, a melybe több mint háromszáz, többnyire egyszerűbb sorsú leány meg asszony iratkozott be. A csipkeverő-tanfolyamon már nem a tündérújjak mozgolódnak. Mert min-

den tündéri dolognak az a sajátsága, hogy ideális legyen, s hogy ne legyen semmi köze a pénzhez és a gyomorhoz. A tündérek virágból, hangulatból, napfényből és rózsairatból élnek; a mit a tündérek ujjai csinálnak, az nem a kenyérkereset céljából történik.

A csipkeverő iskola pedig azért lett, hogy az odajárók tulnyomó része keresethez, pénzforráshoz jusssanak. A mit készítenek, nem viszik kiállításba, a dícsérő szavak alá nem terítik, hanem el fogják adni tömegáruként, vállalkozónak, üzletembernek. Az érte kapott pénzt pedig a nő minden tündéri öntudat nélkül azzal a megelégedéssel teszi, hogy a maga fentartásának, a családjá segítésének részese lett.

Bizonyára az idők, az anyagi viszonyok romlását, a megélhetés súlyosbodását, a nyomor tultengését fogja a világ ebben a prózai átalakulásban látni. Lehet, hogy van benne valami. De sokkal inkább jele ez annak az egészséges, okos józanodásnak, a mely a nőt kiemeli a műkedvelések hivatásából és a kenyérkereset eszközeivé teszi. Minden agitáció és minden apostolkodás nélkül így terjed az egészséges feminizmus. Elméleti viták folynak, hogy ez, vagy az az életpálya a nőknek való-e, be lehet-e őket az új mezőkre bocsátani,

s azalatt a polgárság asszonyai és leányai közül egy tömeg egyszerűen elfoglalja a kenyérkereső pályát a háziipar keretében. S történik ez minden tragikum nélkül. Amikor az urilány, aki a zongorázást csak a műveltsége teljessé tételére, szórakozása eszközéül tanulja meg, nyomorba jut, s a tudását zongoraleckék adására használja föl, ebben valami igen szomorut lát. Pedig csak értéket kapott benne az, ami eddig lelki szórakozása volt csupán. Így kap igazi értéket a nők kezűgyessége, amely eddig csak a piperének, a fényűző csinnek, vagy a hiúságnak volt eszköze, s most a háziipar által a nemzeti termelésnek, az ország vagyonosodásának tényezője lesz.

Kiesi dolognak látszik ez a csipkeverő-iskola, pedig sokat jelent. A női gondolkodás erős, jellemző átalakulását mutatja. Az iskola látogatói között bizonyára vannak, akik nincsenek rászorulva a csipkeverés mellékkeresetére. S előttük se lekicsinyítő, az „uri jelleggel“ nem ellenkező az a gondolat, hogy a kezük munkája értéket hajtson, apró pénzre legyen fölváltható. A női munkának öntudatát jelenti ez a csöndes iskola. Citromviktól áradó, ódon verselők talán siratni valót találnak benne, de józan fővel csak örülni lehet annak, hogy a tündérújjak nem akarnak to-

És felmentették.

Írta: Vértessy Gyula.

— Kiván még a vádlott védelmére valamit felhozni? Védőügyvédje ugyan kimerítette az összes védelmére felhozhatókat, de ha akar szólni, szóljon.

— Akarok, elnök ur. Mert a védőügyvéd ur a maga lelkiből beszélt, nem az én lelkemből. Ő mentetett engem, én pedig esküdtt úrak, bíró urak, nem menteni akarom magam, de ha elmondom az egészet, úgy ahogy volt, be kell látniok, hogy nem tehettem egyebet, mint amit tettem. Elmondom az egészet.

— A tenyállás már tisztázva van.
— Nincs! Azt csak én tudom tisztázni. Én pedig eddig nem beszéltem a lelkemből. Az urak csak a külsőségeket tudják, pedig hát: bűnnek lelke is van. Már annak a bűnnek, amelyik nem érdemel büntetést. Igen, én nem menteni akarom magamat, de ha meghallgatnak, be kell látniok, hogy igazam volt, mikor megöltem azt az embert. És akinek joga van elvenni valaki életét, az nem gyilkol, csak igazságot szolgáltat. Mint önök, mikor egy rablógyilkost halálra ítélnék. Én is csak igazságot szolgáltatottam.

— A gyilkolás nem igazságszolgáltatás.
— Ő megölt bennem, körülöttem, a testemben, lelkemben mindent, ami emberi volt; én cserébe megöltem őt, akiben semmi emberi nem volt, csak a jas, hitvány állati. Ebben az irtózatoss játéknak, amit a sors az életünknek nevez, eddig én vagyok a vesztes.
— Semmi kitérés, csak magára a dokgra!

— Az is a dologra tartozik, hogy én hogy fogom fel a dolgot, — veti oda dacosan az asszony. — Igen, oda tartozik. S hiába csóválja a fejét az az egyik bíró ur, mintha csak mondaná, hogy milyen megátalkodott perszóna vagyok, aki ahelyett, hogy megtörtén kegyelmet kérnék, hát most is fenthordom a fejemet! Igenis fenthordom, mert jogom van fenthordani.

— A gyilkosságot mondja el s annak körülményeit. A megjegyzéseiből és filozófiai elveiből nem kérünk. Minden nő azt hiszi, hogy joga van megölni azt a férfit, akinek a szeretője volt, csak azért, mert annak már nem kell.

— Én nem azért öltem meg, hanem mert aljas gazember volt. Higyjék el, hogy nem kár érte! De ez, tudom, hogy nem tartozik a dologra; mert az, az önök törvényei szerint, mindegy, hogy kit ölnek meg: becsületes embert-e vagy gazembert? Ember, ember! Ez igaz is, de ember meg nem ember, az nem egy. Hány ember névre hallgató nem ember van! Aki ilyen davadat pusztít el, aki csak átok, bűn, gyalázat, az még jutalmat érdemel. Hiába intget idegesen nemet az elnök ur. Nem is azért ideges ugyan, amit mondok, hanem mert unlatja már a dolog. Jólakott már ezzel a szerinte unalmas bűnügygyel, de nekem nem unalmas az én becsületesem, az én igazam megvédése. S ha haragszik is rám az elnök ur, meg a bíró urak, hogy nem meheinek még sörözni...

— Meg fogom öntől vonni a szót, ha sértegeti a bíróságot...

— Bocsánatot kérek asszonyi bőbeszédűségemért, de a mi a bensőmben van, az mind

a számra szalad, akarom, vagy nem. Hanem igyekezni fogok röviden beszélni. Csak a tényállás kell önöknek? Ez nagyon rövid: megöltem a kedvesemet, a gyermekem apját, mert engem megcsalt s mert a gyermekemet megütötte. Nem akkor csalt meg, mikor elcsábított. Erről nem is akarok beszélni. Hogy a szeretője lettem, az feliben az én bűnöm; csak azt lehet elcsábítani, aki el hagyja magát. Azért öltem meg, azért az aljasságáért, amit a halála előtt pár perccel tett, mondott. A cselekedetem, mint az ügyvéd ur mondta, pillanatnyi felháborodásban elkövetett emberölés. Csak hogy ez alatt a pillanat alatt, jól megfontoltam én mindent. Ezalatt jöttem a tudatára annak, hogy jogom van megölni azt az embert. Az igazság teljes erejével éreztem, hogy jogom van. S én, akit az anyám mindig szidott, hogy olyan gyáva voltam, hogy egy csirkének se mertem elvágni a nyakát, a legnagyobb nyugalommal döftem a mellébe annak az embernek azt a vadászkést, amely ott fekszik az urak előtt.

Ha csak engem gunyolt volna akkor, ha csak engem akart volna megütni, de a gyermekét, a gyermekemet ütötte meg, ezért kellett meghalnia. Akkor se sajnál'am, amit tettem, most se. Igazságot szolgáltatottam. Ennyi az egész. Mindenki elítélhet, akinek sose volt senkije, akit szeretett s akit megbántott.

— Mondja el a viszonyukat, kezdettől végig, hogy csábította el az az ember, hogy hagyta el? — kérdezi az egyik esküdtt.

— Hiszen ezt már tudják önök. S olyan közönséges történet. Ez nem is lényeges.

vább tündérüjnak lenni, hanem egyformákká akarnak válni azokkal a kérges, fáradt, szerszámmal, vagy tollal feltört kezekkel, amelyek a munkában versengenek egymással.

Tisza és Barabás

— Őszinte nyilatkozat —

Tudvalévő, hogy Barabás Bélának a szilágysomlyói függetlenségi párt felajánlotta a mandátumot, amely Ugron Gábor halálával gazdátlanra vált. Barabás tegnap Nagyváradra ment, ahol fogadta a szilágysomlyóiak küldöttségét. A Nagyvárad tudósítója beszélgetést folytatott vele. Az interjúból közöljük a következőket:

Az újságíró mindenekelőtt megkérdezte Nagyvárad egykori képviselőjét; minek tulajdonítja aradi bukását:

— Bizony — mondta Barabás — sokat gondolkoztam már ezen. Hogy mi okozta a bukásomat? Magamat ütöm vele, de kimondom kerekén, hiszen napnál fényesebben igazoltak az események, az átkozott talpa-ügy volt legnagyobb részben mindennek az oka. Kikiáltottak panamistának. Mit tehettem?

— De ha nem Tisza István lett volna az ellenfél?

— Hát szó sincs róla kemény szál embernek kellett jönnie a pátriában ellenem. Kemény embernek. Az igaz, hogy az új mindig izgatja az embereket s ez is hozzájárult a veszteségemhez. De hát Tisza...

Barabás elgondolkozott. Arnyékok lobbantak el a homlokán.

— Ha nem volna kellemetlen — törte meg a pillanatra beállt csöndet az újságíró — volna szíves elmondani Tisza Istvánról a véleményét.

— Engem nem feszélyez semmi — szölt élénken Barabás — miért titkolnám a véleményemet. Tisza nagy egyéniség, hatalmas egyéniség. Misem bizonyítja jobban, mint az a naivszerű ünneplés, amiben az aradiak részeseit. Mikor én voltam a képviselőjük, a kutya se jött felém, nekem kellett felkeresnem a polgártársaimat, Tiszához meg özőnlük a hódolók serege. Magam is nagy figyelemmel

hallgattam néhány beszédét. Ott voltam amikor a vértanuk szobránál beszélt. Őszintén mondom, szivemből örültem annak a beszédnek.

— Azt mondják azzal ártott magának Tisza Bécsben.

— Nem hiszem. De nem is szokta ő nézni mivel árt vagy mivel használ magának. A fődolog azonban az, hogy használt a nemzetének. Én legalább úgy gondolom...

Barabás most visszatért aradi bukásának kérdésére:

— Nem maradt bennem keserűség semmi. Megtörtént, nem lehet rajta segíteni. Igaz, az is oka volt a vereségnek, hogy aradi pártvezetőségem nem engedte, hogy másutt is fellépjek. Pedig volt már nekem mandátumom kettő három is egyszerre. Most nincsen egy sem.

A Nagyvárad Napló munkatársának ezt mondta Barabás:

Az igazság az, hogy én politikai ellenfeleimet sohasem tekintetem ellenségeimnek és ellenkező elveik és meggyőződésük dacára is elismertem kiváló egyéniségüket, hivatottságukat és hazafias szándékaikat. A Tisza István gróf hódító államférfiai kvalitásai és az a fanatikus meggyőződés, amellyel ő a maga politikai hitét hirdette, az ő zászlója alá gyűjtötte az aradi választókat. A lezajlott alkotmányos harc eredménye engem nem keserített el, mert nyugodt lelkiismerettel mondhatom, hogy a mandátumnak mindig csak kötelezettségeit teljesíttem és abból semmiféle anyagi előnyt nem szereztem.

— Hangsúlyozom ezt azért, mert a Tisza István gróf szuggesztív nagy egyéniségén kívül főként azért buktam el Aradon, mert bár más három kerületben is megválasztottak volna, az aradiak azt követelték tőlem, hogy sehol másutt fel ne lépjek. Másrészt sokat ártottak és megingatták Aradon pozícióm az azok a gonosz vádak és hazug rágalomok, amelyekbe a talpfaszállítási panamákban való részességemről tendenciózusan hirdettek. A Híradó-sajtópör tárgyalásán bebizonyult ugyan e vádak alaptalansága, de a választási harc idején ezt is felhasználták ellenem korteszesszközül.

— Mindegy, akármilyen volt! A politikai

ellenfeleim iránt érzett lojalitással vettem tudomásul az aradi választás eredményét. Ennek az én lojalitásomnak tanuságát is adtam október 6-án, mikor Tisza István gróf Aradra jött, a vértanuk szobránál emlékbeszédet mondani. Elvtársaim a bukás miatti keserűségükben tüntetésre készültek. Nyugodt lelkiismerettel mondhatom, hogy ezt a tervezett tüntetést én fújtam le. Körlevélben kértem fel párthiveimet, hogy az ünnepet ne sávarják meg. Meggyőztem őket arról, hogy milyen jelentős és örvendetes esemény az, hogy olyan európai hírnevű államférfiu, mint Tisza István gróf méltatja és gloriifikálja a szabadságharc vértanuinak emlékét. Ezt a kegyeletet nem szabad elhomályosítani vagy megzavarni a pártszenvélynek. Hivalkodás nélkül mondhatom, hogy e fellépésemnek része volt abban, hogy az október 6-iki ünnep olyan lélekemelően szép és harmonikus volt.

— Megérttem azt is, hogy mikor az elmúlt héten Tisza István gróf megint Aradon járt, olyan lelkesen ünnepelték és küldöttségek tisztelegtek nála. Arad jövő fejlődése, anyagi és erkölcsi megerősödése szempontjából sokat remélnek Tisza István képviselői közreműködésétől és én őszintén fogok örölni, ha e remények valóra válnak. Mikor én voltam Arad képviselője, nem jöttek hozzám küldöttségek, hanem magamnak kellett felkeresni a polgárokat, ha tudni akartam óhajtaikat. Hiába. Tempora mutantur.

— Szegényen, de becsületesen vonultam vissza az aradi bukás után a politikai porondról. Szegényen és becsületesen térek most oda vissza a szilágysomlyóiak hívó szavára és ha győzelemre viszik nevemmel a függetlenségi zászlót, küzdeni fogok legjobb erőm és tudásom szerint hazám javáért és azért, hogy a testvérviszály véget érjen és egyesült erővel küzdjön újra a függetlenségi párt a nemzet ideáljaiért. Ebben a küzdelemben talán szembe kerülök Tisza István gróffal, de a politika tisztes, az ellenfelet értékelni, becsülni tudó harcmóddal fogom megvédeni elveimet és meggyőződésemet.

Egyébként nem tudni, hogy Barabás megválasztása biztos-e? Egyik ismeretlen jóakarója arra hívja föl a figyelmét, hogy ne lépje föl,

Mondtam már, hogy nem azért öltem meg, mert elcsábított, se nem azért, mert elhagyott. Különb-n, ha akarják hallani még egyszer, elmondhatom.

A kollégám volt, ott tanított a mi iskolánkban. Elég ostobaság, leányiskolában férfitanítót alkalmazni. A kis polgári iskolások mind beleszerettek ebbe a csinos legénybe és a tanítónak is, velem együtt. S hogy irigyeltek engem a többiek, mikor látták, hogy Páris ur nekem nyújtja a szépségalmát! S én milyen büszke voltam rá, hogy elhódítottam magamnak!

A hódítás munkáját nem egész sablonosan csinálta. Nem a közönséges gazemberek közül való volt. Mikor először magunkra maradtunk, — egy jó öreg barátnőmnél történt, aki diszkrétan magunkra hagyott, — beszélt a szerelméről lágy, behizelgő hangon, kedvesen minden érzélgés és affektálás nélkül és befejezésül tisztelettel megcsókolta a kezemet. Ha vakmerő lett volna, ha támadott volna szóval öleléssel, ahogy vártam tőle, a kikiáltott hódítótól, hát kinevettem volna s ott hagytam volna, ez volt a szándékom, de leférgyvezett. S igazán, ettől a pillanattól kezdve hódított meg, mikor tisztelettel megcsókolta a kezemet s csak annyit mondott, hogy ő a lelkevel szeret és az ajkáról majd csak álmodni fog.

A gazembernek mint később megtudtam, ez volt a rendszeres módszere. Ezzel a hálával fogdosza a halálat. S szegény ostoba halak, hogy futottunk be halóba s hogy vergődünk előtte tehetetlenül, nyomorultul,

Az első vallomás, az első kézcsók után kezdett már vergődni az áldozat s ő kajánul, gunyosan nézte, hogy vérzenek, hogy gyengülnek a szívek, hogy teszük tönkre a vagyak a lelkeket! Nézte s várta nyugodtan a biztos támadás, a biztos győzelem napját. Addig csak font a mérges, u dok pók s mikor eljött az ideje, a sarokban, ottón, meghuzódva várta a legyecskéket.

Ágyban fekve, bekötött fejjel, szenvedő tekintettel, panaszos ajakkal.

Igy várt engem is. S előttem isten tudja hányat és utánnam is. S várna még most is, ha meg nem szabadítottam volna tőle a világot.

Esős őszi délután kaptam a levelét. Akkor is rá gondoltam. A beadott méreg hatott. Pedig azóta a kézcsók óta alig szólt hozzám. Szinte került, hogy éleszsze a hevemet, az utánna való vágyakozásomat. S azután levelet írt. Oh, emlékezem ennek a levélnek minden betűjére:

— Ugy érzem, — írta — közelebb állok a haláshoz, mint az élethez. S mielőtt utra indulnék, meg kell önnek mondanom, hogy ön volt az egyetlen, akit szerettem. Megkérni nem mertem, mert szegény is vagyok és mert szervi szivbajommal halálra ítélt is. De most írnom kellett. A bajom újra elővett. Azt hiszem utoljára. De mielőtt testem az örök sötétség birodalmába indulna, egy sugarat akar vinni az örök világosságból, az ön fényes, jóságos tekintetéből. Jöjjön, siessen hozzám...

Hogyne rohantam volna! S milyen megható komédiát játszott el

velem! A végén úgy éreztem, hogy csak én menthetem meg, ha ajakára tapasztom az ajkam és magamhoz ölelem, hogy megvédjem a halál ellen.

A szeretője lettem.

Néhány nap múlva már az iskolában tanított. Mikor találkozunk, odasugta:

— Csodát tettél! Meggyógyítottál!

Azután egész az esztendő végéig hitegetett a házassággal. És mikor nagyon a körmére égett a dolog, megint szivbaj-jeleneteket produkált. A szünidő elején pedig kijelentette, hogy el kell mennie valahová kurára.

El is ment s még ama nyár folyamán megesküdött valami gazdag pesti kereskedő leányával. Őszre nem jött vissza, a tanárságról lemondott. Én pedig egyedül maradtam a gyalázatommal. Fölmentem azután a pesti klinikára gyermekágyat feküdni. Nagybeteg lettem, vagy egy félévig kintlódtam, az alatt elmozdítottak az állásomból s mikor kikerültem a kórházból az utcára, odaállhattam a sarokra, a kis gyermekemmel együtt, koidulni.

Ekkor tudtam meg, hogy Pesten lakik, nagy jómódban él a felesége vagyonából. Megírtam neki, hogy éhezünk, se kenyérünk, se ruhánk, se lakásunk. Azt felelte, hogy menjek tanítani, van diplomám, az ő pénze nam arra való, hogy tévedt nőket tartson el.

Minden aljasságát tudtam már akkor. Hogy nem én voltam az egyetlen áldozata és hogy mindnyájunkkal egyformán bánt, egy módszere volt a megejtésre is és az elugrásra is. A gyűlölet forrt bennem. Találkozni akartam vele,

mert az ottani Justhpárt elnökét fogják megválasztani, Beavatottak azonban határozottan tudják, hogy nem lesz komoly ellenjelöltje Barabának.

Goldis Lászlót fölmentették.

— Izgatási pör az aradi törvényszéken. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 1.

A legutóbbi általános képviselőválasztáson a radnai kerületben ketten küzdöttek a mandátumért: Goldis László aradi székeséki titkár a román nemzetiségi párt jelöltje, a kerület volt képviselője és Tagányi Sándor dr. aradi ügyvéd munkapárti programmal. A munkapárt e kerületben nagy erőfeszítést fejtett ki és az agitációnak meg is volt az eredménye. Napról-napra több hívő pártolt el a nemzetiségi párt jelöltjétől és tüzte ki a Tagányi zászlót.

A románoknak természetesen fájt látniok, mint veszik el a talajt. Ily körülmények közt aztán nem lehet csodálkozni azon, hogy Goldis László, aki a legtemperamentumosabb politikusok egyike, 1910. május 21-én Solymoson, ahol programbeszédet tartott, hevesen megtámadta azokat a román választókat, akik elpártoltak a nemzetiségi párttól és Tagányi zászlója alá sorakoztak. Éles hangon kelt ki ellenük, akik fajukat és nemzetiségüket megtagadták.

Néhány nap múlva megtörtént a választás és Goldis pár szóval kisebbségben maradt. A nagyobb kellemetlenségen kívül egy kisebb is érte. Az aradi kir. ügyészség izgatás vétsége miatt bünvádi eljárást indított ellene azért, mert solymosi programbeszédében állítólag ezeket a kifejezéseket használta volna a tőle elpártolt választókról:

„... Gyűlöljétek ezeket az embereket lelketek mélyéből. Vessétek meg őket és köpjétek le őket, ahol csak találkoztok velük...”

Goldis tagadta mintha az inkriminált kifejezéseket használta volna, azonban a vádtanács tagadása ellenére vád alá helyezte.

Ma volt ebben az ügyben a főtárgyalás. Köller János elnökölt, a vádat Eckensberger Károly ügyész képviselte, Goldist Veliciu Romulusz dr. védte.

hogy még egyszer beszéljek vele az életben és legalább megmondjam neki a magamét. Esküszöm a másvilági életemre, a gyermekem boldogságára, hogy csak el akartam szidni, hogy azután örökre elbecsuszam tőle.

A kis gyereket is elvittem. Egyedül találtam otthon. Nem is volt nagyon meglepődve. Vagy lehet, hogy amilyen jó komédiás volt, elreplezte, amit el akart:

— Üljön le. Majd írjak ajánló-levelet a miniszteriumba. Ki fogják nevezni, biztosítom róla

Azt feleltem neki, hogy nem kell az ajánlása.

— Hát pénz kell?

— Az se kell, — feleltem neki — Csak az kell, hogy megmondhassam neked, hogy gazember vagy! És a gyerekedet is arra fogom tanítani hogy az apja gazember volt! Nézd meg jól a fiadat, mert többé nem látod.

Odavittem közel hozzá a kis, ártatlan jószágot, aki nyújtotta felé a kacsóit:

Rám ordított, hogy vigyem el azt a porontyot, aki isten tudja, kié.

— Hát még eltagadod, hogy a te fiad?

— Tudom is én, kié? Ahogy az enyém voltál, lehettél a másé is.

A düh mámorossá tett s elhalmoztam őt a legdurvább sértésekkel, ő pedig leakasztott a fáról egy kutyakorbácsot és végigvágott vele mindkettőnkön. Felkaptam az asztalán heverő vadászkést s beledöftem a mellébe...

És most itéljenek el!...

...És fölmentették.

Goldis kihallgatása alkalmával is megmaradt tagadó álláspontja mellett. Nagyon felbőszítette őt, amikor látta, hogy egyik legrégebbi párthive, Boesku János korcsmáros is elhagyta és Tagányi zászló leng a házában. Élesen kritizálta az ilyen választókat, akik bizonyára anyagi eszközökért máról-holnapra megváltoztatják meggyőződésüket. Csak annyit mondott hűveinek, hogy gyűlöljék ezeket az embereket és kerüljenek velük minden érintkezést.

A kihallgatott tanúk egy része bizonyította, hogy Goldis használta az inkriminált kifejezéseket, mások viszont tagadták, sőt azt mondták, hogy a jelölt egyenesen intette őket, hogy tetteleges inzultusoktól tartózkodjanak.

A bíróság rövid tanácskozás után Goldis Lászlót az izgatás vétsége alól fölmentette. A programbeszéd egészét vette figyelembe, ennek pedig nem volt izgatós tendenciája. Az ítélet ellen az ügyész felebbezést jelentett be.

Felfüggesztett bankigazgató.

— A vitás százhetvennégyezer korona. —

Távirati tudósítás.

Arad, február 1.

Hódmezővásárhelynek kinos szencziója van. A Vásárhelyi Központi Takarékpénztár igazgatóját, Faragó Mátyást tegnap felfüggesztették, mert 200,000 koronát állítólag jogtalanul, az igazgatóság tudta nélkül kiutalt. A bank az esetet nagy titokban akarta tartani, de kiptant s a részvényesek között érthető izgalmat keltett s sokan betéteiket követelték vissza. Maga az eset a következő:

Id. Brázay Kálmán tíz évvel ezelőtt négy millió koronát érő vagyonát felosztotta két gyermeke között; Brázay Zoltán kapta a promontori sósorszesz gyárat és egy pesti házat, ifj. Brázay Kálmán pedig 2800 hold földet, illetve annak haszonélvezetét, amennyiben a föld telekkönyvileg id. Brázay Kálmán nevében maradt.

A két fiúnak évenként 30—30 ezer koronát kellett fizetni id. Brázay Kálmánnak.

Ifj. Brázay Kálmán földjét, illetve haszonélvezeti jogát egy Hirsch nevű bécsi ember bérli 60 ezer koronáért évenként. A bérlet ennek javára 1933-ig be van kebelezve.

Ifj. Brázay Kálmán, erre a még 23 évig fennálló bérletre kért a Vásárhelyi Központi Takaréktól 200 ezer koronát. A kölcsönt megszavazták, ki is utalták a legszabályszerűbben.

De történt még egy másik ügylet is és ez az, amiért Faragó Mátyást felfüggesztették.

Ifj. Brázay Kálmán részére ugyanis az Angol-Osztrák bank utján a Központi Takarékszövetkezésre kiutaltak 132 és 42 ezer korona kölcsönt, melynek fedezetét ifj. Brázay Kálmán gráci háza és ifj. Brázay Kálmán és neje által aláírt váltók képezik. Ezt az utalványozást Faragó Mátyás nem jelentette be a bíráló választmányának s mivel az igazgatóság ebben szabálytalanságot látott, állásától felfüggesztette. Ez a rideg tény. Ezért történt a felfüggesztés, ezért indult meg a fegyelmi, melynek hogy mi lesz a vége, még nem lehet tudni.

A fegyelmi vizsgálat tegnap délután 5 órakor kezdődött meg. A fegyelmi bizottság tagjai voltak: Csáky Lajos, Endrey Gyula, Müller Lajos, Halász Manó, Steiner József, Németh Lajos. A fegyelmi tárgyaláson Faragó ügyvédjének, Polónyi Dezső dr.-nak társaságában jelent meg.

Faragó Mátyás kijelentette, hogy a szóban forgó Brázay-féle kölcsönökét jóhiszeműleg, az intézet érdekeit szem előtt tartva folyósította.

— De hiszen ezt nem engedik meg az

alapszabályok — szólt közbe egyik fegyelmi bírósági tag.

— Olyan alapszabályokkal, mint a mienk, modern üzleti szellemben dolgozni nem lehet — felelte Faragó.

Ezután a legnagyobb titokban folyt tovább a tárgyalás, melyből csak az szivárgott ki, hogy Polónyi Dezső azt a kijelentést tette, hogy a Brázay-családdal hajlandó elintézni sikeresen a dolgot, de csak akkor, ha Faragó Mátyás megkapja a teljes elégtételt.

Ez már gondolkozóba ejtette a fegyelmi bíróságot, felfüggesztették a tárgyalást. Egy tag — valószínűleg az igazgatóság megbízása folytán — felkereste Faragó Mátyást lakásán s azt ajánlotta neki, hogy mondjon le, ők akkor vele szemben tudni fogják kötelességüket.

Faragó Mátyás erre kijelentette, hogy ilyen egyezséget nem hajlandó kötni, mert tisztának érzi magát.

Ma este 5 órakor a fegyelmi bizottság ülést tartott s miután Faragó Mátyás betegsége miatt nem jelenhetett meg, s a fegyelmi bizottság módot akar neki nyújtani a védekezésre, — az ülés folytatását elhalasztották.

A vezérigazgató, aki az izgalomtól betegesen fekszik a lakásán a következőket mondotta el egy hírlapíróknak:

— Nem igen szeretek nyilatkozni ebben a kényes ügyben, mert akadhatnak olyanok, akik azt magyarázzák ki szavaimból, hogy befolyást akarok gyakorolni a közvéleményre. Felfüggesztettek az állásomból. Két ember van az intézetnél, akik különösen gyűlöttek engem: Csáky Lajos dr. és Halász Manó dr. Ők csinálták az egész bajokat. A Brázay-ügyet Polónyi Dezső dr. megvilágította teljesen és garanciát nyújtott arra, hogy az intézetnek semmiféle károsodása nem lesz. Azok az emberek, akik a bankban vannak, nem képesek megérteni azt, hogy a Brázay-üzlet csak hasznára válik az intézetnek. En a kereskedelmi törvények ellen nem vétetem, de a régi ósdi alapszabályok szerint modern alapon üzleteket kötni nem lehet. A Magyar pénzügyintézetek központi hitelbankjának vezérigazgatója itt járt és teljesen rendben talált mindent. Én csináltam rendet az intézetben.

— A hivatalnokok — akik némelyike az ortografiával sincs tisztában — azelőtt rendetlenül jártak be, kényszerítettem őket a rendre, a pontosságra. Ezért haragudtak rám és sztrájkolni is akartak.

— Ma délelőtt itt járt nálam Kánitzer dr. felügyelő bizottsági tag és azt akarta, hogy mondjak le az állásomról, akkor megszüntetik az eljárást ellenem, ez ki van zárva. Én igazam tudatában csak olyféle megoldást ismerlek: rehabilitáljanak a legteljesebb mértékben! Ha ezt nem teszik meg, akkor élek törvény adta jagommal. Ha pört akarnak, legyen pör. Százezer koronát követelek az intézettől és Polónyi Dezső dr. már el is vállalta ügyem képviselőjét. Én teljesen nyugodtan nézek a fejlemények elé, mert tudom, hogy igazam van. Ki akarják tekerni a nyakamat, de én is itt vagyok még. Ha beteg is vagyok, de van még annyi erőm, hogy megvédjem azt, ami jogos, ami igazságos.

— Bebizonyítottam, hogy a Brázay-féle üzletet paragrafusok közé szorítani nem lehet. Én a józom kereskedő fölfogásával intéztem el azt a dolgot, amelyből tetemes haszna van az intézetnek.

TANÜGY

(—) Áthelyezett tornatanár. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Neumer József aradi állami főreáliskolai rendes tornatanárt a budapesti III. ker. állami főgimnáziumhoz helyezte át.

Tisza István beszéde a képviselőházban.

— Polemia az ellenzékkel. — A bankkérdés megvilágítása. —

(Fővárosi tudósítónk telefonjelentése.)

Budapest, február 1.

Ma délelőtt Tisza István gróf két óra hosszáig tartó beszédet mondott a képviselőházban.

Tisza István mai bankbeszéde méltán sorakozik azokhoz a munkapárti felszólalásokhoz, melyek a bankvitában a többség nagy értelmi fölényét világosan dokumentálják. Amíg Justh Gyula tegnap a dolognak könnyebb részét választotta és álláspontja szakszerű indokolásán azzal a kijelentéssel siklott át, hogy ezt helyette mások már elvégezték; addig Tisza ezt a munkát nem bízta másra, hanem maga végezte el. Épen ezért beszéde mindvégig a gazdasági téren mozogott és az általános politikát csak egy-egy találó éles polemikus vágásában érintette.

Justh Gyula tegnapi felolvasásánál annak fajsúlyához mérten igazán csak egy pillanatig időzött Tisza. Csak éppen arra mutatott rá, hogy a régi szabadelvűpárt tagjaira nem áll az a vád, hogy ők hatalmi érdekeikért meggyőződésüket feláldozták. Vajjon kényelmi és hatalmi szempont vezérelte-e azt a pártot, amely élén Tisza István gróffal zászlajára írta a házszabályok revízióját és a meggyőződésért felidézett harcban elbukott? Éppen ezért Justh-nak nincs jogcímére rá, hogy a meggyőződés mellett való kitartást kizárólag magának követelje.

Tisza beszédének érdemi részében beigazolta, hogyha egy ország más állammal közös jegybank időleges fenntartására megállapodást köt, ezzel még politikai függetlenségéből mit sem adott föl, amint hogy nem sérti egy állam függetlenségét az sem, ha külfölddel kereskedelmi szerződést létesít. A kérdés csak az lehet, vajjon a közös jegybank az ország gazdasági erejét hathatósabban szolgálja-e, mint ezt az önálló bank tehetné, mert a gazdasági gyarapodás a politikai függetlenségnek erősödését is elősegíti. A közös jegybank gazdasági előnyét a szónok tárgyilagos gazdasági érvelésének kifogástalan fegyverével teljesen beigazolta.

Beszéde második részében Tisza a készfizetésekről szólt. Mindenekelőtt megállapította, hogy bár ő maga is, a nemzeti munkapárt többi tagjai is hangoztatták ugyan a választók előtt a készfizetések megkezdésének szükségét, *junkmot* azonban a készfizetések és a közös bank szabadalmának megújítása között fel nem állítottak. A készfizetések megkezdésének fontosságát Tisza igen erős érvekkel támogatta és erős szavakat talált az osztrák ellenállás megbélyegzésére is. Az ellenzék ezeket a fejtegetéseket gunyos zenebonával fogadta. Erősen buzgólkodtak azon, hogy valami ellentétet konstruáljanak Tisza és a kormány álláspontja között, de hát Tisza István az ilyen pikantériák felidézésére a legrosszabb médium. A fejtegetéseinek egész célzata pedig szintén alkalmatlan volt ehöz óhajtott ellenzéki cél szolgálatára, mert a tény az, hogy a készfizetéseket az egész többség, élén kormányával egyértelműleg óhajtja. A követeléssel szemben állott az osztrákok ellenzése; a tárgyaló kormány előtt tehát a kérdés úgy áll, hogy vagy hatalmi kérdést állít fel, vagy pedig olyan kompromisszumot létesít, amely a készfizetés ügyét erős lépéssel vigye előre. Tisza őszinte elismeréssel adózott ma a kor-

mánynak, amiért a kompromisszum terére lépett és ha a készfizetést véglegesen nem hozhatta is, azért az országot a közös bank előnyétől meg nem fosztotta.

A sokat támadott ötödik szakaszban, amelyet Apponyi az egész magyar alkotmány veszedelmének minősített, Tisza ezt a veszedelmet nem látja.

— Ha Apponyinak igaza volna és az alkotmány tényleg veszedelemben volna, úgy a függetlenségi pártnak ez az érdemes vezére bizonyára itthon volna a hazát védeni és nem indult volna az örök béke érdekében szónokolni Amerikába, — mondta.

Tisza ragyogó debatteri tulajdonságai mai beszédében ismét fényesen érvényesültek. Ha hozzávesszük még az ő nagy finansiális szakértelmét, amelylyel a bankügyhöz hozzászólt, úgy érthető az a nagy hatás, amelyet beszéde a Ház minden oldalán gyakorolt

A folyosó hangulata.

Az egész képviselőház feszült érdeklődéssel várta ma Tisza István gróf nyilatkozatát a bankkérdésről Tisza két órás beszéde, melyre a déli szünet után került a sor, a politika elsőrendű eseménye gyanánt hatott. Fejtegetéseinek különösen az a része keltett feltűnést, melyben a készfizetés kérdésével foglalkozott. Tisza teljességgel szembehelyezkedett Madarassy-Beck Gyula báró minapi beszédével és úgy nyilatkozott, hogy a készfizetés nem valami lényegtelen mellőzhető kívánság, mint Madarassy-Beck mondotta, hanem oly követelés, melynek megvalósítása nagyon is szükséges, mert csak ezzel emelkedhetünk a világpolic elsőrendű tényezői közé. Majd azt a nyilatkozatot tette, hogy a készfizetés a kormány bankjavaslatában csakugyan nincs benne és ha mégis elfogadja a javaslatot, ezt csak azért teszi, mert a hatalmi kérdés felvetését Bécs-szel szemben ebben a kérdésben maga sem tartotta helyénvalónak. Inkább helyesli, hogy a kormány más kérdésekre tartotta szárazon a puskaporát.

Tiszának kijelentései a meglepetés erejével hatottak az ellenzéken. Az egész Kossuth-párt majd a Justh-párt is tüntetően helyeselték, tapsolt és éljenzett. A beszéd alatt adott szünet közben a folyosón azt hangoztatták, hogy Tisza szembehelyezkedett a munkapárt csaknem összes szónokaival.

— Ezek egy része lekicsinyelte a készfizetés jelentőségét — mondották az ellenzékiek — más részük pedig azt bizonyította, hogy a készfizetés a javaslatban benne van. Tisza ma ezt a két tételt teljesen megcáfolta.

A munkapártiak viszont azt hangoztatták a folyosón, hogy a párt és Tisza felfogása között semmi különbség nincsen. Tisza csak a tőle megszokott nagyobb őszinteséggel beszélt ezekről a kérdésekről.

Az *Andrássy* csoportot és magát *Andrássy* Gyula grófot láthatóan kellemetlenül érintette Tisza azon kijelentése, hogy az 5. szakaszban csak *kifacsart észjárással* lehet alkotmányserelmet látni.

A mai érdekes ülés lefolyásáról ez a részletes tudósításunk szól:

Az első szónokok

Kabos Ferenc elnök tíz órakor nyitotta meg az ülést. Az elnöki előterjesztések után a bankjavaslat tárgyalása következett.

Mihályi Tivadar a nemzetiségi csoportjából szólal fel és azzal kezdi, hogy a nemzetiségieknek nem volt szándékuk a bankvitában résztvenni. Azonban Baross János beszéde miatt kénytelen felszólalni, hogy a nemzetiségi pénzüzetek nevében visszautasítsa Baross

állításait. Hosszasán beszél a nemzetiségi pénzüzetekről.

Elnök figyelmezteti, hogy az Osztrák-magyar bank szabadalmának meghosszabbítása van napirenden.

Egy hang balról: Az önálló magyar jegybankról beszéljen! (Tetszés.)

Mihályi Tivadar: Ugy látja, hogy az Osztrák-magyar bank megfelel céljainak s ő a kérdést tisztán gazdasági szempontból itéli meg. (Ellenmondások.) Dacára, hogy bizalmatlan a kormány iránt, a javaslatot elfogadja.

Sümei Vilmos: Nem igaz! Mindent elfogadnak ami közös, ami bécsi!

Bikádi Antal: A kormánypártnak a készfizetések felvételére vonatkozó ígéretével foglalkozik és konstatálja, hogy a kormánypárti felszólalások nem magyarították meg az állásfoglalásváltozást. Utal Tisza István minapi beszédére, aki nem a valóságnak megfelelően nyilatkozott.

Falkiáltások jobbról: Ohó!

Tisza István gróf: Elég világosan beszéltem!

Bikádi Antal: Kiemeli, hogy a nemzet ügy értelmezte a választások előtti aradi beszédet, hogy amennyiben nem sikerül a készfizetések felvétele, az önálló bank álláspontjára helyezkednek. Foglalkozik a munkapárti felszólalásokkal. Egy függetlenségi választó azt kérdezte tőle, hogy miért nem lehet az önálló bankot felállítani, amikor ez az ország érdeke. Ő erre azt felelte, hogy nem az ország érdeke határoz, hanem a kormány parancsa.

Sümei Vilmos: A császár parancsa!

Bikádi Antal: Perczel Dezső még zseb-kendő-lobogtatással is visszaüzné ezt a kísérletet. A képviselőház csak addig maradhat együtt, amíg a király akaratát teljesíti, mihelyt azonban a nemzet érdekét követi, rögtön szétkergetik. A javaslatot nem fogadja el.

Tisza beszéde.

Ezután szólásra emelkedett

Tisza István gróf:

(Válasz Justh-nak.)

— Az előttem felszólt tisztelt képviselőtársamnak, *Justh-nak*, beszédének azon részére, — kezdte Tisza, — melyben a bankkérdés elvi részével foglalkozott, meg fogja találni a választ beszédem folyamán. Felszólalása többi részével nem kívánok foglalkozni, mert kerülni fogok minden bankkérdéssel össze nem függő politikai ügyet. Csupán beszédének ama részére kívánok válaszolni, amely hangot ad annak az elesélt témának, hogy a mi pártunk ebben a kérdésben nem meggyőződését, hanem a hatalmi érdeket képviseli. Itt volna az ideje annak, hogy mikor komoly érdekekről van szó, hagyjunk békét ennek a régi gyanúsításnak. Hogy többet ne mondjak, a közelmúlt története nem bizonyította be fényesen azt, hogy akik annak idején a szabadelvű pártban és most a munkapártban vannak az ország érdekében a *Házszabály szigorítására tett intézkedések folyamán emelt fővel buktak el és hagyták ott a hatalmi pozícióikat*. Ez idők szüdelme felment attól, hogy hosszabban reflektáljak erre a gyanúsításra.

(A bankkérdés.)

A jelenlegi vita igazi hivatása a közvélemény tájékoztatása tárgyilagos érvekkel annak tisztázása végett, hogy a bankkérdés minő megoldása áll ez ország érdekében. A kiegyezés kérdésével nem kíván bőven foglalkozni, mert lesz erre más alkalm. Ráter a közös és önálló bank kérdésére, amelyet előbb gazdasági szempontból fejteget.

Hosszasan fejtegeti, hogy a politikai és közjogi szempontokat ki kell vonni a javaslat tárgyalásából és csak a gazdasági fejlődés szempontjából kell foglalkozni a dologgal, mert a gazdasági fejlődés a nemzeti fejlődésnek egyik eminens oldala és ez már magában véve is bir némi politikai vonatkozással. A magyar nemzet önrendelkezési joga gazdasági téren feltétlenül biztosítva van. És ha a nemzet ezen önrendelkezési jogaival akként él, hogy bizonyos kérdésekre nézve szerződészerű alapon kötött határidőre megállapodásokat létesít Ausztriával, ezzel gazdasági függetlenségét épp oly kevéssé áldozza fel, mint amikor kereskedelmi szerződéseket köt idegen államokkal. Ha azonban *Kossuth* Ferenc úgy értelmezi a gaz-

dasági önállóság kérdését, hogy nekünk minden más gazdasági területtel való gazdasági kapcsolattól el kell zárkoznunk, akkor már téves utra megy, mert ha a gazdasági elkülönülésben keressük a politikai és nemzeti függetlenség érdekét és szempontjait, ő erre csak azt felelheti, hogy a gazdasági a politikai hatalom, a helyes és jogosult nemzeti érdek, nem a gazdasági elkülönülést, hanem a gazdasági erőt kívánja meg és az a gazdasági berendezés fogja a politikai függetlenséget jobban szolgálni, amely a gazdasági erők fejlődését tudja biztosítani.

Hosszasan foglalkozik Földes Béla beszédével, akit ugyan elsőrangú közgazdasági tudósnak tart, de azért mégsem juthat ugyanazokra a konkluziókra, mint ő Földes. ugyanis az egybankrendszernek bizonyos hátrányaival foglalkozott, erre nézve külföldi példákat sorolt fel. Célszerűségi szempontból a közös bank az ideálisabb szervezet. Részletesen foglalkozik a bankkamatláb kérdésével. Azt mondja, hogy a kamatláb-politikának úgy kell irányulni, hogy a terület, amelynek passzív szaldója van, megkapja a külföldtől azt a tőkét bankhitelezés útján, melyre szüksége van a szaldó kiegyenlítésére.

(A készfizetés.)

Ezután áttér a készfizetés kérdésére.

— Engedje meg Madarassy-Beck Gyula báró, hogy beszédének a készfizetésekre vonatkozó részével foglalkozzon. Mindenekelőtt örömmel konstátálom azt — és ebben tökéletesen egyetértek t. barátommal — hogy itt nincsen érdekellentét Ausztria és Magyarország között. Miért kell nekünk a készfizetés? Azért kell nekünk a készfizetés, hogy amellet az hiszszük, kedvezőbb kamatláb viszonyok közé juthatunk és a külföldi tőke számára hozzáférhetőbbé tesszük magunkat. Ha ebben csalódunk, természetesen nekünk se használ a készfizetés, ha igazunk van, nemcsak nekünk, de Ausztriának is használ. Tehát lássuk: igazunk van-e nekünk, akiknek évtizedek óta — hiszen egészen jól esett hallanom, amiket Justh Gyula t. képviselőtársam ezelőtt 15—18 évvel írt könyvekből felolvastott, az embernek jól esik látni deresedő fejjel, hogy legalább akkor sem irtam egészen bolondokat — mondom, akiknek évtizedek óta törekvünk a készfizetés felvétele, lássuk, hogy nekünk van-e igazunk, vagy Madarassy-Beck Gyula bárónak, aki azt mondja, hiszen meg van mindaz, amit a készfizetéstől várunk, a mi pénzlábunk állandósága biztosítva van, valamit nem lehet jobban megcsinálni, mint egészen jól és ennek folytán a külföld sem mondhat ehhez semmi mást, minthogy elfogadja az egészen jó megoldást. Azt hiszem tisztelt barátom, nagy tévedésben van és ha erről meg akar győződni, azt indítványozom, legyen kegyes felvetni ezt az eszmét német, francia és angol körökben. Ha ez a megoldás oly jó, elfogadhatják ők is magukra nézve. Szüntessék be a készfizetést. Az angol bank, a német bank majd fenn fogják tartani a pénzállandóságát is s akkor a dolog egészen jól meg van csinálva. És azután nézze meg t. barátom, hogy mit fognak szólni azok az angol, német és francia szakértők?

Tisztelt Ház! Becsületes pénz, egészséges pénz csak egy van: az amely élő valóság.

Szél Kálmán: Kézpénz.

Tisza István gróf: Egészséges pénz az, hogyha a forgalomban nincsen más, mint az az arany vagy ezüst, szóval az a nemes érc, melyet a törvény pénz jellegével ruházott fel és oly bankjeggyel, mely megtartja a maga eredeti jellegét. Vajon oly egészen közönyös dolognak tekint-e azt éppen Madarassy-Beck barátom, hogy Magyarország oly pénzügyi intézményekkel rendelkezék, amelyeknél ha szigorúan ítélünk a dolog felett a kibocsátott passzívák nem kongruensek az intézeteknek rendelkezésére álló aktívakkal, mert különböző valutákra szólnak. Vajon nem jelentékeny kérdés-e ez, mely magában véve is nagyon szükségessé tenné, hogy a készfizetések helyreállításával komolyan foglalkozzunk. És t. barátom arra hivatkozik hogy hiszen mindez szép, de azóta történt valami a világon, tudniillik az osztrák-magyar bank produkált egy unikumot. Azt az unikumot produkálta, hogy helyreállította a valuta teljes értékét, mielőtt a készfizetések fel-

vétettek volna, helyreállította a maga helyes üzleti politikájával. En azt hiszem hogy itt tisztelt barátom optikai csalódásban van. A bank csak azért állította helyre a valuta teljes értékét, mert a gazdasági viszonyok oda fejlődtek, hogy helyreállított valutánk teljes értéke és a bank ezt helyesen felhasználta és a maga pozíciójának és az ország hitelviszonyainak konszolidálására alkalmazta.

De az unikum nem abban rejlik, hogy itt van egy államterület, két szövetségben levő kormány, amely a készfizetői kötelezettséget még akkor se állította helyre, amikor már egy évtized óta helyreállíthatta volna a tulajdonképeni közgazdasági fejlődés természetes alakulata folytán. (Hosszantartó zajos helyeslés és taps.)

Tisztelt képviselőház! az unikum abban áll, hogy itt van egy gazdasági terület, amely a kötelező készfizetést még nem állította helyre, habár annak minden gazdasági előfeltétele annyira meg van, hogy már egy évtized óta sikerült a banknak spontán a maga elhatározása folytán a bankjegyek teljes értékét fenntartani. És hogy ez mért van így, ennek kétségtelenül nem reális komoly tárgyi okokban, de Ausztriában a kérdés iránt mutaközó ellenszenvben kell a magyarázatát keresni.

Ráműtattak tisztelt képviselőtársaim, nem emlékszem akik, arra a kétségtelen tényre, hogy ugyanaz az ellenszenv mutatkozott a valutarendezés felvetésekor is. Hogy Ausztriának teljesen indokolatlan ellenszenvet kellett legyőzni már akkor, és hogy lépésről-lépésre nagy kinnal tudtunk ebben a kérdésben előre haladni és hogy ma se vagyunk a célnál azért, mert érthetetlen csökönnyességgel ütközünk bele újra meg újra ugyanebbe a megmagyarázhatatlan ellenszenvbe.

Kétségtelen, hogy Ausztriában a közhangulat annyira ellene fordult a készfizetések felvételének, hogy a magyar kormány a tárgyalások közben az osztrák kormány legerősebb ellenzésével találta magát szembe. Ez az ellenzés indította a magyar kormányt arra, hogy ne vigye a végletekig a dolgot, hanem egyezzen bele kompromisszumba. Ennek a kompromisszumnak az az előnye, hogy a bank formális kötelezettséget vállal a bankjegyek teljes értékének fentartására. Ez mindenesetre lépés előre. De erős lépést látok abban a tényben is, hogy a készfizetések felvételének iniciatívája az osztrák-magyar bank kezébe tétetett le.

Tisztelt képviselőtársaim ebben a kérdésben óriási veszedelmet, az alkotmány óriási sérelmét látják. Természetesen, ahol alkotmány-sérelemről van szó, ott szónoki hűv és ékes-szólás tekintetében senkise versenyezhet Apponyi Albert barátommal. De Apponyi Albert tisztelt barátomat sokkal nagyobb hazafinak ismerem, semhogy arra az esetre, hogyha itt olyan valami tervezetnék, ami alkotmányunkat legerősebb támadásától fosztaná meg és azt alapjában felforgatná, ő akkor ne maradna itt, hogy a végletekig küzdjön ezen veszedelem ellen. És abból a tényből, hogy az én tisztelt barátom elment Amerikába a világbeke mellett szónokolni, megnyugvással következtetem, hogy a veszedelem, amely alkotmányunkat fenyegeti az ő szemében se lehet valami nagyon borzasztó. Az ötödik szakaszban nem törvényalkotásról van szó, hanem az a kérdés, hogy a Ház határozata helyes-e vagy se.

Tisztelt képviselőház! Reszummálok és levonom a konkluziót. A készfizetések felvételét biztosítani nem sikerült, meg kellett elégednünk kompromisszummal, amely előnyösen előre viszi ugyan az ügyet, de nem megoldás, nem teljes megoldás abban az értelemben, amint mindnyájan óhajtottuk volna. Kérdés az, hogy elfogadjuk-e a kompromisszumot vagy élére állítsuk a dolgot és megütközünk Ausztriával. A magam ugyan részéről azt tartom, hogy sokkal okosabb a nagyobb kérdésekre és fontosabb dolgokra tartogatni a kormány puska-porát, azért a magam részéről teljes megnyugvással elfogadom a kormány javaslatát.

Tisza beszéde után az elnök öt percre fel-függesztette az ülést.

(A beszéd után.)

Szünet után napirend szerint az interpellációknak kellett volna következni, előbb azonban Földes Béla személyes kérdésben kért szót. Tisza beszédével foglalkozik és kijelenti, hogy

Tisza István egyik-másik kijelentését beszédének egyes tételeit teljesen félreértette. Most nem akar foglalkozni a dologgal, hanem majd a részletes tárgyalás során lesz alkalma arra, hogy bővebben megfeleljen Tiszának.

Utána Tisza István félreértett szavai helyreigazítása címén szólalt fel röviden, majd fél 3 órakor áttértek az interpellációkra.

Simon Elemér rámutat arra, hogy egy osztrák érdektársaság Wienerneustadtnál elakarja vezetni a Lajtha vizét ipari felhasználás céljából. Kérdi a földművelésügyi minisztert, van-e tudomása a dologról és hajlandó-e ellene intézkedést tenni.

Serényi Béla gróf ideiglenes választ adott. Hangoztatja, hogy a Lajtha elvezetése nemcsak nemzetközi, hanem emberi jogokba is beleütközik, azért biztosítja a Házat, hogy az ország érdekeit feltétlenül meg fogja védelmezni.

A Ház ezután az idő előrehaladottságára való tekintettel Lovászy Mártonnak és Mádi Kovács Jánosnak megengedte, hogy interpellációjukat legközelebb mondhassák el. Ezzel az ülés 3 órakor véget ért.

EGYESÜLETI ÉLET.

Kereskedők gyűlése.

(Az Aradi Kereskedők Köréből.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 1.

Az Aradi Kereskedők Köre népes választmányi ülést tartott kedd este Tedeschi Viktor elnöklésével. Az ülésen előterjesztett jelentések tartalmából élénk érdeklődést keltett, hogy a kör készpénz- és értékvagyon az alapokkal és alapítványokkal együtt, több mint harminckétezer koronát tesz ki.

A kegyeletes alapítványok száma ez alkalommal is növekedett; Steinitzer József aradi festékkereskedő cége alapítójának, Steinitzer Náthán-nak és a jelenlegi tulajdonos elhunyt fiának Steinitzer Imrénének emlékeztére 800 K. összegű alapítványt tett; néhai Guld Emilné elhunytja után pedig a koszoru-megváltás címen befolyt összegekből 300 koronás alapítványt tettek le; mindakettőből évente egy-egy segélyre szorult kereskedőt vagy alkalmazottat fognak gyámolítani.

Az aradi kereskedők háza építési alapja a befolyó adományokkal szépen növekszik. Lelkesedést keltett az Első Magyar Általános Biztosító Társaság igazgatójának levele, a melyben a tulajdonába volt 9 drb. összesen 1620 kor. értékű, az aradi kereskedelmi testület által kibocsátott kötvényt az Aradi Kereskedők Köre házépítési alapjának engedi át. A kötvénytulajdonosok közül többen hasonlóan járnak el, s e révén szintén előreláthatóan szép összeggel gyarapszik a házépítés alapja. A választmány elhatározta, hogy a kik 1000 kor. vagy annál nagyobb összeggel járulnak a házépítés alapjához, azok nevét a kereskedők házában elhelyezendő emléktáblán megörökítik. A kör által rendezett Szilveszterest 592 korona tiszta jövedelemmel gyarapította a házépítési alapot.

Arad város gazdasági székének megkeresése folytán, a városi szállítások körüli eljárás szabályozása tárgyában tartandó tanácskozásra a választmány Domán Sándor aradi kereskedőt küldte ki.

Pártoló határozatot hoztak a Kolozsvárott megpendített eszmére nézve, hogy országos kereskedői nyugdíj-intézetet szervez, de kimondta, hogy attól csak akkor vár igazi eredményt, ha a nyugdíjintézet állami támogatással létesül s lehetőleg a kényszer belépés törvényhozási intézkedéssel lesz összekötve.

A Magántisztviselők és Kereskedelmi alkalmazottak szövetsége aradi csoportja, a kereskedelmi alkalmazottak fizetésének és munkaidejének egységes szabályozása érdekében megindítandó lépésekre hívta föl a kört.

A választmány kimondta, hogy a kereskedelmi alkalmazottaknál a fizetés egységes szabályozását nem tartja lehetőnek: az üzleti záróra szabályozására nézve, pedig a közel jövőben a kereskedő munkaadók között erőteljes akciót kezd.

Boros Béni aradi szobrára 25 koronát szavazott meg a választmány. Érdeklődéssel fogadták Keppich Zsigmond a kör helyeszközlőosztálya igazgatójának jelentését, amely szerint az osztály a múlt évben Arad-, Csanád-, Békés-, Hunyad-, Temes-, Csongrád-, Bihar- és más megyékben több, mint 300 kereskedelmi alkalmazottat helyezett el.

Végül kimondták, hogy az O. M. K. E. aradi kerületének február 5-én, vasárnap délelőtt 11 órakor a Lloyd társulat nagytermében tartandó nagygyűlésén a kör tagjai lehetőleg teljes számban fognak részt venni.

(* Az Aradi Mv. Dalegylet e hó 5-én (vasárnap) délután 3 órakor a Pannonia-szálló külön termében rendes évi közgyűlést tart, melyre a dalegylet működő tagjai ez uton tisztelettel meghívotnak. Az elnökség.

(*) Meghívás. Az aradi polgári jótékony egyesület február 2-án délelőtt 10 órakor a városháza kistermében (I. em. balra) tartja rendes évi közgyűlését, melyre az egyesület összes tagjait tisztelettel meghívja Sarlot Domokos elnök.

IRODALOM ES MUVÉSZET.

A színház műsora:

Csütörtök: Délután: Luxemburg grófja. Operett. Este: A halhatatlan lump, operett. B) bérlet.

Péntek: Szent liget, vigjáték. Beutató-előadás. C) bérlet.

Szombat: Szent liget, vigjáték. A) bérlet.

A művész nő farje és a tenorista.

— Kinos incidens az opera színpadán. —
(Fővárosi tudósítónk telefonjelentése.)

Arad, február 1

Máig sikerült titokban tartani azt a kinos incidens, amely tegnap este történt Budapesten az Operaház színpadán, a Troubadur előadása alatt.

Tudvalévő, hogy hetek óta titkosan süttogtak, majd nyíltan pletykáltak arról, hogy Szamosy Elza állítólag elválik a férjétől Somló Ödön dr.-tól, mert Környey Bélához, az opera tenoristájához akar feleségül menni.

A pletykát már olyan merész formában kolportálták, hogy Szamosy Elza szükségesnek látta annak megeafolását.

— Majd meglátják — mondta egy hírlapírónak néhány nap előtt — hogy megjön az uram, s végig sétálok vele néhányszor a korzón, és akkor minden pletyka elnémul.

Somló dr., aki néhány hétig távol volt a fővárostól, a minap tényleg megjött és föltűnően sétálgatott a feleségével, majd pedig színházakba, mulatókba ment vele, hogy a szóbeszédet elnémtsa. Azonban a süttogás nem mult el, mert akkor, amikor Somló dr. másutt foglalatalkodott, Környei alkalmat talált arra, hogy Szamosy Elzával együtt mutatkozzék a nyilvánosság előtt.

Ezt megtudta Somló és ezért elhatározta, hogy véget vet ennek a kellemetlen dolognak. Tegnap este Somló fölment az opera színpadára és fölkereste Környeit.

— Kérlek — mondta neki — te feldultad az én nyugalmaimat.

— Hogyan?

— Kellemetlen pletykába jutott a neved a feleségemmel.

— Hát tehetek én arról?

— Igen. Feleségem megeafolta a válópórt, de te nem cáfoltál meg semmit. Sőt most is folytonosan a feleségem körül tartózkodol. Mindkettőnk érdekében kérlek, hogy egy ideig ne mutatkozz együtt a nyilvánosság előtt a feleségemmel. Hadd üljön el ez a hazug pletyka. Környei indulatosan felelte:

— Kikérem magamnak, hogy nekem uta-

sításokat adj, hogy hol járjak és hol tartózkodjam.

— De ahhoz jogom van, hogy eltiltsalak a feleségem mellől.

A szóváltásból formális veszekedés lett és a haragos felek már tettelegességre készültek, amikor a szolgálzémélyzet szétválasztotta őket.

* Bajzozó — Péter abbé. Ma estére az opera vette át uralmát a színházban. Csekély érdeklődés mellett művészi ambiciótól duzzadó előadásban volt részünk. Leoncavalló gyönyörű operája és Csányi zseniális munkája nagyobb érdeklődést érdemeltek volna. Bár a színházban uralkodó türehtetlen hideg joggal tartja távol az egészségüket féltő embereket. A Bajzozóban ma is bámulat és elismerés jutott ki Wlassák nagyszerű Heddájának, Ferrari kifogástalan Caniojának, és Huszárnak, akik mellett művészi produkáltak még Ladiszlav és Cseh. Csányi Mátyás Péter abbéjának szépségei ma is megkapták a hallgatóságot és sok lelkes taps jutott ki a kitűnő szerzőnek és dirigensnek, továbbá Dióssynak, Heroldnak, Ferrari, Huszár és Polgárnak. H. G.

* Diósy Nusi — bécsi színpadon? Amit most megirunk, azon valószínűleg az aradi színtársulat bájos primadonnája, Diósy Nusi fog legjobban csodálkozni. Első pillanatban farsangi tréfának hiheti, de a következmények alkalmassint rövidesen megmutatják, hogy komoly háttérű az, amiről most szólnunk. Bécs egyik színházának direktora élénken érdeklődik az aradi primadonna iránt, anélkül, hogy Diósy Nusinak még most sejtelme is leane róla. A színgazgató megbizta egyik bécsi színházi ügynökség vezetőjét, hogy kezdjen tárgyalásokat a primadonnával Bécsbe való szerződésének érdekében. Egyelőre azt akarta megállapítani az ügynökség főnöke, hogy Diósy tud-e jól németül. Miután igenlő választ kapott aradi informátorától, a közeli napokban lejön és megkezd a szerződésre vonatkozó tárgyalásokat. Tudunkkal Diósyt 1912. szeptemberéig köti szerződése az aradi színtársulathoz és így Szendrey igazgatótól függ, hogy a szerződés fölbontásával utat enged-e primadonnájának.

* Előadás a Kölcsey-egyesületben. A Kölcsey egyesület szombati felolvasása tárgyánál és előadásánál fogva nagyon érdekes lesz. Az irodalmat mint társadalmi jelenséget tekinti Szende Pál dr., azért nemcsak az író megőrzésével, hanem a szociológusok fejtesével is állapítja meg az összefüggést az irodalom és az eleven élet között. A példákat java íróinkból meríti. Ezért ad elő néhány jellemző szép verset Petőfitől és a társadalom lelkiismeretébe belemarkoló mai költők közül Ady Endrétől is. Az előadás formájában is élvezetesnek ígérkezik, mert Szende nemcsak mestere a szónak, hanem olyan erős csengésű az organuma, hogy a városháza hangvesztő termében is ura tud maradni a hatásnak. Akik két év előtt az adóreform ellen mondott hatalmas beszédét meghallgatták, emlékeznek rá. Szendét most is nemcsak a Kölcsey-egyesület közönsége várja szeretettel, hanem a kereskedők is, akiknek vasárnap délelőtt súlyos közgazdasági aktualitásokat fog megvilágítani. Szombaton a versek, vasárnap a számok embere lesz.

* Filharmóniai hangverseny. A harmadik Filharmóniai bérleti zenekari hangverseny vasárnap d. u. 5 órakor ritka érdekes műsorral fogja meglepni a zene iránt érdeklődő közönséget. Goldmark, a 80 éves ősz nagymestere a zene-művészetnek, búbajos Sakuntala nyitánya az első szám, melylyel annak idején hírnevét egy csapásra megalapította. Azután jön a Hatodik, ahogy Beethoven 6. számú szimfóniáját mindenütt nevezik, a Pastorale, a természet eme

izzó lelkesedéstől áthevitett dicsőítése, hol a patakjelenet, falusi multság, vihar, pástor-ének oly mesteri zenei illusztrációja hirdeti Beethoven nagyságát, Massenet kaleidoszkop szerű Nápolyi jelenetei a táncot, körmenetet, utcai énekest s a népünnepet tárják elék, még Dvorzák Szlav táncai méltó befejezést nyújtják az érdekes programnak. Jegyek 6—2 kor. árban Scherhág és Fia női kézi munka kereskedésében (Andrássy-tér Herman-palota) kaphatók.

* Magyar Figyelő. Tisza István és Herczeg Ferenc folyóiratának harmadik száma a magyar kultúra több, nagyon érdekes kérdésével foglalkozik. Így például Kornfeld Móric megírta benne a mi munkaadóinknak természetrajzát, a patriarkális régi típus, aztán a szocialista és a kapitalista munkaadót, rámutat jellemvonásaikra és keresi, hogy a munkásokkal szemben s a magyar életben milyen a viselkedésük s mi ennek az eredménye. Kenedi Géza azt vizsgálja, hogy a sajtóban mily arányban uralkodik az üzleti érdek s mennyiben beszélhetünk ma a sajtó munkásainak szólás szabadságáról. Nagyon érdekes következtetések révén megállapítja, hogy az üzleti érdek uralkodása kétszetenül fejlesztette a sajtót, de természetesen aláasta a publicisták véleménysszabadságát, hol kisebb, hol nagyobb mértékben. Egészen nem fojtotta el; ez a szabadság felvirul más helyen: könyvekben és folyóiratokban. Lukács György teljes áttekintést ad a tudóvész ellen való küzdelemről s bemutatja, hogy Magyarországon minő fegyverekkel vívják meg ezt a nemes és hasznos háborút. Tisza István gróf Szinyei-Merse Pál legujabb művészi sikere alkalmából kifejti, mily értelemben tartja a mestert a magyar művészet ifjabb művelői vezérének. Egy névtelen közlemény, amely ugy lélektani, mint szépirodalmi szempontból kiválóan érdekes olvasmány, egy csavargó naplójának néhány lapját reprodukálja. A naiv, de nagyrajú és közvetlen hangú memoár a nagy orosz írók szintjére emlékeztet. A közleménynek A cigányleány a címe. Ne a kisebb szattekintély mint Németh Péter, mondja el gondolatait a jogi oktatás szükséges reformjáról. A magyar multra visszavissza Bayer József cikke: elénk tárja annak a képet, hogy a magyar szépművészetek I. Ferenc korában hogyan kezdtek kulturéletünkben lassan-lassan kibontakozni. Ambrus Zoltán a színházak és a pornográfia sajtóságos vonatkozásait ismerteti. Barabás Albert egy konstantinápolyi levelben szól a török-magyar barátságról Tarka sora következik ezután a Följgyzések nek. Tisza István és Herczeg Ferenc Magyar Figyelő-je ily módon a jőzan és művelt magyarság érzését fejezi ki s egyben helyes világításban mutatja be hazai kulturánk legérdekesebb kérdéseit. A folyóirat Budapesten jelenik meg, Singer és Wolfner kiadásában, havonként kétszer s előfizetési ára félévre 12 korona, negyedévre 6 korona.

* A szent liget. Ez a címe annak a francia bohózatnak, amelyet pénteken mutat be az aradi színtársulat. A budapesti Vigszínházban A szent liget állandó műsordarab s hatalmas sikert aratott. A darabot Delli Lajos rendezi. A főszereplők a következők: Novák Irén, Zalay Margit, Sütő Mancsi, Kristóf Margit, Beregi, Heltai, Delli, Várnay és Vass.

* Új festmények. Weisz Leónak a Minorita palotában levő szalonjában híres festők új képei láthatók. A legujabb szállítmányban a következő festők alkotásai szerepelnek: Herrer Cézár, Noró Stefanó, Vastagh György, Kézdi-Kovács László, Edvi Illés Aladár, Charier, Ujváry Bálint. — A Weisz-cég telefonszáma 230. szám. 6951

* A Jövő. Mohos Ágoston és Rinyi Jenő társadalmi és kritikai folyóiratának most jelent meg második száma változatos tartalommal. Az ügyesen szerkesztett lap, amely a kultúra decentralizációjáért való küzdelmet tüzte ki céljául, ebben a számában is hű maradt feladatához.

* Korenin Anna az Urániában. A Tolstoj remek műve után készült drámának Európa szerte nagy sikere volt. Ez a nagy és általános siker érthetővé teszi, hogy a kinematográfia is sietett megőrkíteni a mesterművet. Az Uránia színház megszerezte a darab párisi előadása

után készült mozgófényképeket és azt szombaton mutatja be először *rendes helyárok mellett.* 175

* Pergolesi-ről a XVII. század leghíresebb zeneszerzőjéről, akinek különösen egyházi dalai örök időkre halhatatlanná tették nevet, az utolsó évekig nagyon keveset tudtak. Eletrajzi adatait néhány évvel ezelőtt gyűjtötték össze s az áhitatos, hangulatos egyházi dalok szent-életű muzsikusanak életében sok érdekes, szép epizódra akadtak. A legszebb, legmeghatóbb Pergolesi szerelmének története, melyet szintén csak az utóbbi évek adatgyűjteménye hozott Pergolesiről nyilvánosságra. Pergolesi a híres *Cariat* hercegnőbe volt szerelmes. Mindennapos vendég volt, ugyszólván a hercegi háznál, ahol művészetéért különösen hódoltak a művészek. Ez a boldogsága azonban nem tartott soká. *Cariat* Mária testvérbátyái egy alkalommal rájöttek a viszonyra, Pergolesit elfogatták s a palotába hurcolva Mária kényszerítették, hogy a művésztől mindörökké mondjon le, ha nem, úgy megölik Pergolesit. A szerelmes Mária csak hogy imádját megmentse, kolostorba vonul, de kiköti, hogy a felavatásnál Pergolesi szolgáltassa a kísértő zenét. Megható jelenet az, amikor a rajongó művész a harmonium mellett ül s mialatt szerelmesének a haját levágják, az Istenbe vetett hitel játssa egyik művét. Az apáca hercegnő kolostorba vonulását azonban nem sokáig éli túl a művész és híres munkájának a *Stabat Mater Dolorosa*-nak befejezése közben meghal. *Cariat* Mária különben az, kihez „*Ninon*” című híres dalát, mely ma is egyike a legkedveltebb hangversenyszámoknak írta. Pergolesi életének cme megható epizódját kitünő felvételben, a legjobb színészek előadásában mutatja be az *Uránia* színház. A gyönyörű képen kívül még hét kitünő számot mutat be az *Uránia*, melyek között a humoros váltakozik a legsikerültebb drámai és látványos képekkel. 175

* **Pali új sportot tanul.** Müller Frigyes a kiváló komikus, akinek csodálatosan ügyes, kacagtató alakításaival érik el a legnagyobb sikert a mozgófénykép színházak, ötletesen kreálja a közönség kedvencét, Pali. Ha Pali megjelenik a vászonlapon, nevetéstől harsog az egész nézőtér. Pali groteszk mozdulataival s kalandjaival a legkomorabb embernek is mosolyt lop az arcára. Pali az Apolló színház csütörtöki és pénteki műsorán kiváló alakítást nyújt. Új sportra szánja a fejét s elmegy halászni. Azok a jelenetek, amelyek ezután történnek, leírhatatlanok. Csupa kedély, csupa vigság s a helyzet komikum fenéig való kihasználása ez a kép, amely határozottan fölötte áll a többi humoros felvételeknek. Az új Pali képen kívül több érdekes természet utáni felvételből s elsőrangú drámából és bohózatból áll az Apolló-színház csütörtöki és pénteki műsora. Kiemelkedő ezek között Egy hős postamesternő című dráma, mely egy izgalmas amerikai regény után készült. A csütörtöki előadások tekintettel az ünnepre, délután fél háromtól fogva kezdődnek. A szombati új műsóra szenzációs képeket tartogat az Apolló-színház. 177.

VIDÉK.

Megsemmisített választás. *Makóról* jelentik: Az apátfalvai kerületben legutóbb megtartott megyebizottsági tagválasztások ellen felebbséget adtak be. Ez ügyben ma érkezett le Csánádmegye igazoló-választmányának határozata, mely a választást nagyfokú szabálytalanságok miatt megsemmisítette. A megsemmisített mandátumok mind Justh-pártiak voltak. A legközelebb megtartandó megyebizottsági választásoknál a Justh pártnak kevés reménye van, hogy jelöltjeit megválasszák.

A Pecsikai Kaszinó-egyesület január 29-én tartotta meg tisztújító közgyűlését, melyen megválasztották: Elnök: Senk Ferenc, alelnök: Szóke Lajos, titkár: Reiner Adolf, pénztárnok: Zloczky György, háznagy: Gavrilovits István, ügyész: Novák Aurél dr., jegyző: Karácsonyi Ferenc, számvizsgáló-bizottság: Borsos Gyula,

Harsányi Márton és Wallner György. Választmányi tagok: ifj. Bolyos Mátyás, Eliás Izidor, Hunyár Algernon, Juhász Nyitó Pál, Issekutz Marcell dr., Friedmann József dr., Kripp József, Karácsonyi Gyula, Karácsonyi Sándor dr., Momák Flóris, Moldoványi László, Novák István, Povázsay Soma, Szomoru István és Terény Sándor.

Urinők és szegény asszonyok iskolája.

(Megnyilt az aradi csipkeverő tanfolyam.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 1.

A Fürj-utcai iskola legnagyobb termében ma reggel nyolc órakor igen érdekes „tanítvány” sereg gyűlt össze. A hol még tegnap a tanító ur nádpáléjának a nyomán ötven gyerek korusban sipította, hogy ur — ir, ur — ri, ott most szintén, tanítványok töltötték meg a padokat: a legfiatalabb 14, a legidősebb 65 esztendő.

Szorongásig megtelt teremben ma is az a hangulat, amit csak Jókai Mór tudott leírni „Első nap az iskolában” című örökszép rajzában. A szegény napszámos asszony és a leánya, mellette a selyembluzos urinő, amott hátrább a kekesi cigány asszony, aki reggel öttől—nyolcig zöldséget árult és csak azután jött az iskolába, — mind az első iskolai nap izgalmatól pirul. Ma volt a csipkeverő tanfolyam megnyitása és a beiratkozott tanulók annyi szeretettel és buzgalommal fogadták ezt a kenyeretadó és művészetet fejlesztő háziipari intézményt, hogy az Iskola-egyesület kiváló elnöke, Lócs Rezső boldogságtól büszkén jelezte azt a páratlan sikert, melyet a tanfolyam rendezésével Aradon elért.

Annyi a jelentkező, hogy délelőtt és délután is kell előadást tartani, mert nincs olyan helyiség, ahol százhusz felnőtt embert egyszerre lehetne oktatni.

Ma reggel nyolc órakor volt a megnyitó, amelyen Lócs Rezső is megjelent és bemutatta Berzi Amáliát, a tanfolyam vezetőnőjét a tanítványoknak. Elmondotta, hogy a hat hetes tanfolyam csak az alapvető készségek elsajátítását tűzte ki célul és a jövő évi kurzusok hivatása lesz a magasabb fejlődési nivóra emelni a tanítványokat. Kérte, hogy szorgalommal és kitartással támogassák a tanítónő munkájában. A tanfolyamot létesítő egyesület csak azt akarja, hogy a szegényebb néposztály kenyerkeresethez jusson a csipkeverés megtanulása által. Örömmel látja: ez az intenció megértésre talált s hajlandó nagyobb anyagi áldozatra is. Kijelentette, hogy az egyesület megváltoztatta eredeti elhatározását és lemond arról, hogy a negyedik héttől kezdve termelt anyagot a maga javára értékesítse. Ezt nem fogja tenni, hanem átengedi a tanítványoknak.

Az egybegyűltek zajosan megéljeneztek az elnököt, aki után Berzi urnő is mondott néhány lelkesítő szót tanítványaihoz. Majd szétosztották a csipkeveréshez szükséges segéd-eszközöket, anyagokat és kezdetét vette a tanítás.

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— — —	357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mel-lékállomás)	— — —	161
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— — —	151
Nyomda	— — —	151

A politika hírei.

Távirati tudósítás.

A tengerészeti albizottság ülése.

Budapestről jelentik: A delegáció tengerészeti albizottsága ma folytatta tárgyalását. Első szónok Nagy Ferenc volt, aki kijelentette, hogy nehéz helyzetben van, mikor ilyen óriási összeg megszavazásáról van szó, nemcsak azokra áll az, akik ellenzéki állásponton vannak, hanem azokra is, akik mint ő, a kormány iránt bizalmat viseltek. Az a kérdés, hogy okvetlenül szükség van-e a kiadásokra, mert ha így áll a dolog akkor sokkal kisebb a felelősség, ha megszavazzuk, mintha megtagadjuk. Az ipari téren való rekompenzációhoz természetesen ragaszkodnunk kell.

Szűllő Géza kijelenti, hogy a haderő fejlesztésénél figyelemmel kell lenni a nemzet pénzügyi helyzetére, amely most nem mondható kedvezőnek.

Mint hogy ezután szólásra senkise jelentkezett, elnök a vitát bezárta.

Rosenberg Gyula előadó hosszasan foglalkozott az elhangzott felszólalásokkal, ami után a bizottság a javaslatot általánosságban elfogadta Rosenberg Gyulának a tengerészeti berendezkedés kvotaszerű ipari részesedésre vonatkozó javaslatát. Mezőssy Béla és Batthyány Tivadar határozati javaslatát ellenben a bizottság elvetette.

Elhatározta a bizottság, hogy tekintettel az osztrák delegáció tengerészeti albizottságának ülésére a legközelebbi ülést a kiküldött szűkeblü-bizottság jelentésének beterjesztése után fogják összehívni.

Horvát képviselők Khuennál.

Budapestről jelentik: A magyar országgyűlésbe kiküldött horvát képviselők ma délelőtt tíz órakor a Vadászúrt-szállodában Pejacsevich Tivadar gróf elnöke alatt értekezlet tartottak, hogy a magyar országgyűlésen teendő nyilatkozat szövegét megbeszéljék. Több felszólalás után a vitát délfelé megszakították, mert a képviselők Khuenn-Héderváry Károly gróf miniszterelnökhöz mentek tisztelegni. A horvát-szerb koalícióhoz tartozó képviselők, akik lemondtak mandátumukról, nem is vettek részt az értekezleten, mert ragaszkodnak ahhoz, hogy a horvát országgyűlésen történt lemondásuk folytán megszűntek a magyar parlament tagjai lenni.

A horvát képviselők gyűlésükről Tomasich bán vezetője alatt a miniszterelnöki palotába mentek bemutatkozni a miniszterelnöknek. A tisztelgés a miniszterelnökségi palota fogadó-jában folyt le. Pejacsevich gróf magyar nyelven üdvözölte a miniszterelnököt és kijelentette, hogy a képviselők megjelentek nála elsősorban azért, hogy tiszteletüket tegyék és bemutatkozzanak neki, de azért is hogy ama reményüknek adjanak kifejezést, miszerint sikerülni fog elhárítani azokat a differenciákat, amelyek a múltban felmerültek. A miniszterelnök megköszönte a képviselők megjelenését és magyar nyelven, majd pedig horvátul kijelentette, hogy ő is biztos reménységet táplál arra nézve hogy sikerülni fog elhárítani azokat a nézeteltéréseket amelyek az együttes működést a múltban meggátolták. A bán végül egyenként bemutatta a megjelent képviselőket.

Budapestről jelentik éjjel: A horvát képviselők ma Pejacsevich Miklós vezetésével látogatást tettek a nemzeti munkapárt körében, ahol Tomasich horvát bán már jelen volt és a képviselőket egyenként bemutatta Perczel De-

zsó pártelnöknek. Majd Pejacevich Miklós beszédét mondott, amelyben annak az óhajásának adott kifejezést, hogy a nyolcszáz év óta együtt élő két nemzet között a régi jó viszony ismét helyreálljon. A beszédre Khuen miniszterelnök válaszolt, kijelentve, hogy a baráti jobbot testvéri szeretettel szorítják meg és a félreértések kiküszöbölésén a párt mindig rajta lesz.

A nemzeti munkapártban ma egyébiránt igen sokan jelentek meg és lelkesen ünnepeltek Tisza Istvánt képviselőházi beszédéért.

A magyar delegációból.

Budapestről jelentik: A magyar delegáció külügyi albizottsága szombat délután 5 órakor ülést tart, amelyen, miután a tagok Aerenthal ekszpozéját már megkapták, azonnal megkezdődik a külügyi vita.

Öngyilkos miniszteri titkár.

— Vagyoni romlás miatt a halálba. —

(Fővárosi tudósítók telefonjelentése.)

Arad, február 1.

Ma déli tizenkét órakor a kereskedelmi miniszterium budai palotájának egyik hivatali helyiségében öngyilkosság történt. Hosszu József miniszteri titkár mellbe lőtte magát és azonnal meghalt.

A negyvenéves férfi már régen készült az öngyilkosságra. Valamikor jómódu ember volt Hosszu József. Gazdagon nősült és eleinte zavartalan boldogságban élt feleségével. Később valami tőzsde bizományi cég börzejátékra esábitotta a szolid embert. Ettől fogva kétségbeejtő volt Hosszu családi élete. Az örülésig ideges volt és szekaturáival valósággal kinozta családját.

Hosszu ugyanis folytonosan vesztett és amint kétségbeesetten konstataálta kis vagyona összeomlását, szomorú napokat élt át. A pénze fogyásának arányában növekedett idegbetegsége. Az utóbbi hetekben már a buskomorság jelei mutatkoztak rajta. Felesége kutatni kezdte a folyton erősödő neuraszténia okait, de nem tudta megállapítani, mert Hosszu kétségbeejtő erőfeszítéssel titkolta anyagi romlásukat. A betegség azonban nem akadályozta meg a titkárt abban, hogy be ne járjon hivatalába. Nem sokat dolgozott ugyan, mert nem volt türelme egy helyen ülni se. Folyton kiszaladgált és a hivatalnoktársak attól tartottak, hogy előbb-utóbb kitér rajta a téboly.

Ma is rendesen bement hivatalába. Ma még a szokottnál is idegesebb, türelmetlenebb volt. Éppen ezért több hivatalnok társa bement hozzá, hogy szórakoztassa. Ugy tizenegy óra tájban, amikor látták, hogy kissé csillapul, magára hagyták. A kulcslyukon figyelték aztán, hogy mit csinál. Hosszu leült és leveleket írt. Miután látták, hogy egészen normálisan viselkedik, teljesen magára hagyták és senki se törődik vele.

Déli tizenkét órakor aztán revolver durranás hallatszott ki a szobájából. A szolga berohant és rémülten látta, hogy a titkár a nagy karosszékben ült, revolvert szorongatott s melléből patakzott a vér. Az elnöki osztály előszobájában éppen egy orvos volt, az besietett, de akkorra már meghalt a titkár. Azonnal értesítették a tragédiáról szerencsétlen feleségét, aki mindaddig férje holttestén zokogott, amíg azt a boncoló intézetbe vitték. Hosszu bucsulevéiben azt írja, hogy leküzdhetetlen bajai miatt lett öngyilkos. Kérte Andor József főgimnáziumi tanárt, aki neki sógora, hogy vigasztalja meg boldogtalan feleségét és hozza rendbe zilált anyagi ügyeit.

Klub-palota Aradon.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A. a. feb. nár 1

A Maros-evezős egyesület nagyszerű tervét — sporttelep létesítését a Maros balpartján — nem valósíthatja meg. A város szívesen sietett az egyesület segítségére és a katonai kincstárból a tanítóképző intézet gazdasági kertje részére bérelt terület átengedését kilátásba helyezte sportház építésére ha a katonai hatóság ehhez beleegyezését adja. De ez a „ha” nem történt meg. A temesvári hadtestparancsnokság értesítette a várost, hogy a telket csak gazdasági kert céljaira engedhetne volna át, de tekintettel a közel jövőben beálló létszámemelésre, most már azt sem teheti meg, mert nem tudhatja, mikor kell építkeznie. A marosparti sporttelep létesítéséről tehát le kell mondania az egyesületnek.

Ez azonban még nem jelenti azt, hogy a közel jövőben ez a terv ne keljen életre egy szintén nagyszabású és szintén érdekes alakban és keretben. Az aradi mérnök és építész egyesület választmányában vetődött fel egy grandiózus ötlet, melynek megvalósítása hatalmas társadalmi ujitást jelentene.

A mérnök egyesület — mint megbízható forrásból értesülünk — azzal az eszmével foglalkozik, hogy meghonosítja Aradon az angol rendszerű klubéletet és ebből a célból nyolc vagy kilenc egyesület fuzióját készíti elő. Ezek az egyesületek ma körülbelül harmincezer korona tagdíj forgalmat csinálnak évente és ez az összeg igen nagy részt elégséges lenne a cél megvalósítására, mely az említett egyesület szeme előtt lebeg.

Az Óvár-tér — most már Ferenc József város — fejlődését is akarja az erre hivatott mérnök egyesület szolgálni, mikor azt tervezi, hogy ott egy hatalmas klub palotát épít körülbelül háromszázötvenezer korona költséggel. Ebben a házban helyiséget nyerne a fuzióban résztvevő valamennyi rokon törekvésű egyesület. Valamennyi megtartaná a maga függetlenségét és autonómiáját és csak a közös ügyek vezetésére választana egy egyetemes tanácsot, melyben valamennyi egyesület képviselve lenne tag létszámának megfelelő képviselővel.

A palotában ezenkívül sport célokat szolgáló helyiségeket terveznek.

A legfontosabb ujitás azonban az lenne, hogy husz-huszonöt garszon lakás is épülne és ezek bérlői a klubpalotában nyernék teljes ellátásukat, amint ez Angliában is megvan, ahol a legtöbb egyesület a tagjainak saját házában tud élelmezést nyújtani.

A palota földszintjén kávéház foglalna helyet, míg közel hozzá létesülne az a sport telep, melyet az Evezős egyesület a Maros balpartján tervezett.

A tárgyalások már annyira komoly formát öltöttek, hogy négy egyesület, körülbelül nyolcszáz taggal, akceptálta elvileg az eszmét, melynek megvalósításán Sármezey Endre, a mérnök-egyesület elnöke fáradozik.

Arad előkelő köreiben igen meleg rokonszenvvel találkozik az az eredeti és a társadalmi életre igen jótékony hatást gyakorolható terv, mely nemcsak az érdekelt egyesületek, de a város érdekeit is szolgálja. A szakkörök egyhangú véleménye az, hogy az Óvár-tér fejlődését, az építés megindítását csak középületekkel lehet mozgásba hozni. Ha a klub-palota testet ölt, akkor hatalmas lépéssel jut közelebb a célhoz a város is.

Téli csoda.

Esik a hó hurrá hurrá
Télapó lett újból urrá
Lefagy a szánk, fagy az orrunk
Perzianer gal'ért hordunk
Lefagyott már három tót is
A városligeti tó is.
Reményeink is lefagytak,
Pénzforrásaink befagytak
Felhők ülik meg az eget
Hordják a marosi jeget.

Ablakon a zuzmara
Mefagy az ember haja
Lóvonatot négy ló húzza
Hó fagy rá az autobuszra
Előkerül szán és rodli
És megdrágul a maroni.

Minden mefagyott tehát.
S mégis történnek csodák.
Titokzatos nagy rejtélyek
Melyek gyors megfejtést kérnek.
Mi lehet annak oka
Hogy mig mefagy láb s boka
S le-fel-szét-be s mefagy minden
Én február elsején
Nyakig benn vagyok a vízben.

Ors.

TÖRVÉNYKEZÉS

§ A szakcsi mandátum. Budapestről jelentik: A Kuria második választási tanácsa ma befejezte a Szluha Pál szakcsi mandátuma ellen beadott petíció tárgyalását. A Kuria elrendelte a bizonyítást arra nézve, igaz-e, hogy a képviselő a választás napján a nyilvánosság előtt a 48-as szabad gazdapárti választóknak 40—40 koronát, a vezető embereknek pedig 90 koronát ígért arra az esetre, ha rászavaznak. A vizsgálattal a Kuria a pécsi táblát bizta meg.

§ Esküdtszéki ügyek. A februári esküdtszéki ciklus e hó 6-án veszi kezdetét. A ciklus mindössze pár napig fog tartani. Eddig négy ügyet tüztek ki tárgyalásra. Ezek a következők: Február 6-án özv. Pasztinecs Károlyné, rablás. Február 6. Goldis Miklós és társa, rablás. Február 8. Jarga Róza, gyermekrablás. Február 9. Nagy András és társa, szándékos emberölés.

§ A vízvezeték harmadik kutja. Szathmáry Károly a vízvezeték zárgondnoka azzal a kérelemmel fordult az aradi kir. törvényszékhez, engedje meg, hogy egy harmadik mély furású kutat létesíthessen. A meglevő két kut ugyanis évek óta maximális terheléssel van igénybevéve és alig képes kiegészíteni a vízfogyasztó közönség szükségletét. A törvényszék a zárgondnok kérelmét elutasította azzal az indokolással, hogy a zárgondnok nem mutatta ki azt, mintha a vízfogyasztás emelkedése elérte volna azt a határt, amelyet a kutak vízszolgáltatási képessége nem volna képes kielégíteni. A nagyváradi tábla ma ezt a végzést megváltoztatta és felhatalmazta a zárgondnokot egy harmadik mélyfurású kut létesítésére, nemcsak célirányos, hanem a vízmű zavartalan működésének biztosítása céljából feltétlenül szükségesnek mutatkozik és a kut létesítése a vízművekre elrendelt zárlat céljaival nem ellenkezik.

HIREK.

Titokzatos merénylet.

(Fővárosi tudósítók telefonjelentése.)

Arad, február 1.

A budapesti Mária Terézia-laktanyában rejtélyes körülmények között szenvedett súlyos, halálos sérüléseket egy fiatal zenekari őrmester, Gram Hermann. Az első pillanatokban mindenki öngyilkosságra gondolt. Sőt az első segélyt nyújtó orvosok is azt konstatálták, hogy az őrmester öngyilkos kísérletet követett el, revolverrel föbe lőtte magát. Csak amikor a helyőrségi kórházba szállították a sebesültet, s ott újból tüzetesen megvizsgálták, akkor lett titokzatos az ügy, akkor bogozódtak össze a szálak. Kiderült ugyanis, hogy az őrmester sebe nem golyótól származik, hanem azok súlyos természetű zuzódások.

A rejtélyes megsebesülésről az alábbi tudósításban számolunk be részletesen:

Ma reggel hét órakor a katonai zenekar próbát tartott, amelyről azonban hiányzott Gram Hermann zenészmester. Ez azonban nem tűnt fel senkinek, minthogy az őrmester ma szabadnapos volt. Ugy kilenc óra tájban, amikor a próba véget ért, egy Geiringer nevű zenész-közkatona az őrmester szobája előtt ment el, s abból panaszos, fájdalmas nyöszörgéseket, elfojtott, halk segélykiáltásokat hallott. Benyitott a szobába, ahol szomorú látvány tárult szeméi elé. Az őrmester felöltözve az ágyán feküdt, fejéből patakzott a vér, s fájdalmasan nyögte:

— Hilfe! Hilfe!

A katona fellármázta a kaszányát. Rögtön két ezredorvos vette ápolás alá a súlyos sebekből vérző őrmestert. Mindenkit kiparancsoltak a szobából s vizsgálat alá vették a sebesültet. Jó félórát tartott, amíg bekötötték sebeit. Az orvosok kijelentették, hogy a zenészmester öngyilkosságot követett el, föbe lőtte magát s sebei életveszélyesek. A revolver az öngyilkosság felfedezésekor az asztalon feküdt.

Gramot bevitték a XVI-os számú helyőrségi kórházba. Fél tizenegyre került a műtőasztalra az őrmester. Levették róla az ideiglenes alkalmazott kötést, hogy eltávolítsák a golyót. Ekkor váratlan felfedezést tettek a műtét végző orvosok. Kiderült, hogy az őrmester sérülései nem golyótól eredtek s minden valószínűség szerint nem öngyilkosság áldozata Gram. A pontos és tüzetes orvosi vizsgálat megállapította, hogy az őrmester koponyatörést, horpadást és zuzódást szenvedett. A sérüléseket vagy valamely éles és súlyos tárgy, vagy lezuhanás okozhatta. Felépüléséhez nincs remény.

A vizsgálata már megindult és kiderült, hogy az őrmester tegnap a Kisfaludy- és Üllői-ut sarkán levő Attila-kávéházban mulatott egy hölgy társaságában, aki minden valószínűség szerint felment vele a kaszányában levő szobájába. A leányt nyomozzák, azt hiszik, ő fogja megvilágítani a rejtélyt.

— Az Aradi Közlöny legközelebbi száma az ünnep miatt szombaton reggel jelenik meg.

— Időjárás. Az aradi meteorológiai intézet jelentése szerint a hó 2-án az időjárás: Változékony, szeles, sok helyütt csapadék.

— Az állami számvevőszék elnöki állása. Budapestről jelentik: Több lap szóváltotta azt, hogy Thuróczy Vilmos mindeztideig nem foglalta el az állami számvevőszék elnöki állását. Mint hivatalosan jelentik ennek oka egyszerűen az, hogy Thuróczy megvárja, amíg a király Budapestre jön, hogy esküjét letehesse.

— Uj gyorsvonat Budapest és Arad között. Az államvasuti üzletvezetőségek minden év elején fel szokták terjeszteni új vasutvonalak engedélyezésére vonatkozó kérelmüket. Az aradi üzletvezetőség az idén azt kérte a kereskedelmi miniszteriumtól, engedélyezzen Arad és Budapest között egy új gyorsvonatjáratot, amely naponként reggel indulna Aradról és este 10 óra tájban érkezik vissza. Az új vonatra nézve a miniszter még e hó folyamán valószínűleg dönteni fog, de mint beavatott forrásból értesülünk az engedélyezés valószínű. Az új vonatjárat létesítése ugyanis főleg attól függ, hogy a miniszterium által évenként engedélyezett kilométer egységbe beilleszthető-e és van-e megfelelő számú vagon? Lehetséges azonban, hogy a kereskedelmi miniszterium célszerűségi szempontból az új járatot csak akkor engedélyezi, mikorra a budapest-szolnoki vonalon a második sín pár kiépül. Az új sín párnak egy része már készen van, másik részének munkálatait pedig őszre fogják befejezni.

— A képviselőház vendége. Budapestről jelentik: Zazvorka Antal az osztrák képviselőház alelnöke ma cseh nemzeti viseletben megjelent a képviselőházban, ahol természetesen nagy feltűnést keltett. Zazvorka tisztelgett a miniszterelnöknel, ahol leadta a névjegyét. A névjegyen magyar szöveggel a következő áll: „Zazvorka Antonin az osztrák képviselőház alelnöke, a delegáció tagja. Budapest Kontinentál szálloda”.

— A postatakarékpénztár jubileuma. Budapestről jelentik: A magyar királyi postatakarékpénztár ma ünnepelte fennállásának huszonöt éves jubileumát a kereskedelmi miniszteriumban megtartott diszülés keretében. A kormányt Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter képviselte. Résztvettek a diszülésen Kálmán Gusztáv és Stettina József államtitkárok, Hollán Sándor miniszteri tanácsos, id. Hollán Sándor nyug. államtitkár, a miniszterium egész tisztviselő kara, továbbá Lánczy Leó, Tarkovich József v. b. t. t., Horváth Elemér, a tőzsde elnöke; az osztrák postatakarékpénztárt Schuster udvari tanácsos képviselte. A diszülést Hieronymi Károly nyitotta meg rövid beszéddel. Üdvözölte a megjelenteket, különösen az osztrák postatakarékpénztár vezetőjét, aki megjelenésével tisztelte meg az intézményt. Halász Sándor igazgató beszédében részletesen foglalkozott az intézet történetével és fejlődésével. Aztán Hieronymi hosszabb beszédet mondott, amelyben különösen Hollán Sándor nyug. államtitkár érdemeit méltatta, aki szerinte a nemzet halálját teljesen kiérdemelte azért a munkáért, amelyet a postatakarékpénztár megalapításában és fejlesztésében végzett. Ezután az Omge nevében Bujanovich Sándor, a budapesti kereskedelmi és iparkamara nevében Lánczy Leó, a tőzsde nevében Horváth Elemér, Budapest székesfőváros nevében Fülepp Kálmán főpolgármester, az osztrák postatakarékpénztár nevében Schuster udvari tanácsos az intézet kormányzója üdvözölte az intézményt és gratulált a jubileumhoz. Végül Hollán miniszteri tanácsos köszönetet mondott a megjelenteknek s ezzel a diszülés véget ért.

— Az Operaház ankétja. Az operaházi ankétot ma folytatták és be is fejezték. A mai vitában felszólaltak Ruszt József, Hatvany-Deutsch Károly, Molnár Viktor, Sándor Tivadar, Singer Zsigmond, Csajthay Ferenc és Bezeredy Viktor. A tárgyalások végén a kultuszminiszter megköszönte a résztvevők megjelenését. Kijelentette, hogy az értekezlet nem kívánt port hinteni a közönség szemébe, hanem bizalmas információ alakjában tájékoztat akart nyerni a közönség és sajtó véleményéről a művészi színvonal emelésének módjáról.

— Zavarok a temesvári pénzügyigazgatóság-nál. Lukács László pénzügyminiszter a temesvári pénzügyigazgatóságtól Kedacsics Károly igazgatót Szegedre helyezte át, Metzner Mór pénzügyi tanácsos, igazgatóhelyettes ellen súlyos beszámítás alá eső szabálytalanságok és visszaélések miatt elrendelte a fegyelmi vizsgálatot és a vizsgálat végrehajtásával a temesmegyei közigazgatási bizottság fegyelmi választmányát bízta meg, végül Száz Gábor irodaigazgatót súlyos természetű visszaélések miatt 30 éves szolgálat után a szolgálatból rögtön, jogérvényesen elbocsátotta.

— A Maros vize. Napról-napra szokatlan látványnak vagyunk szemtanúi Arad utcáin. Nagy, fehér kocka darabokkal megrakott szekerek döcögnek végig az utcákon. Az emberek úgy bámészkodnak, mintha megannyi gyémánt lenne a kocsin. Pedig nem egyéb az, mint hamisítatlan jégtömeg; valódi marosi, piszkos jég. Évek óta nem látott az utca népe valódi jeget, nem csoda hát, ha megbámulja. Ebből sokan mindjárt arra következtettek, hogy a Maros vize befagyott, ami hosszú idő óta nem történt meg. Az örvendezőket le kell hűteni azzal a jéggel, amelyet a Marosról hordanak ugyancsak, de amely nem jelenti azt, hogy a szilajul kanyargó folyó teljesen befagyott volna. Csak jégtöredékek uszkálnak a folyón, amelyből aztán az egyes darabokat ki kell halászni. Annak, hogy még teljesen nem fagyott be a Maros, ezt a magyarázatát adják a szakértők: „Lippánál megakadt a zajlás és mivel még az idő mindig nem olyan kemény, hogy a nagyobb jégdarabok nélkül meg tudná fagyasztani a folyó vizét, hát még nem állott be a Maros.” — Nem gondolják a szakértők urak, hogy e magyarázat helyett világosabb volna egyszerűen ezt mondani: „Még nincs elég hideg ahhoz, hogy a víz teljesen befagyjon.”

— Egy lefokozás története. A hivatalos lap legutóbbi száma a következő kéziratot közli: „O császári és királyi Felsője 1911. évi jan. 21-én Bécsben kelt legfelső elhatározásával Szigeti József nagykanizsai 20. honvédegyezredbeli őrmestert, a magyar honvédség állományában előbb viselt hadnagyi rangfokozatába kivételesen és kegyelemből kinevezni méltóztatott.” A király elhatározásának érdekes háttére van. Szigeti József hadnagyot két évvel ezelőtt fozkozták le — a Kossuth-nóta miatt. A délceg hadnagy egy vendéglőben mulatott. Pezsgőzés közben felhangzott a Kossuth-nóta és ekkor Szigeti elövette azt a hibát, hogy nem vágott végig a cigányokon, hanem együtt énekelte mulató társaival a hazafias dalt. Szigeti ezért súlyosan bűnhődött. Akadtak besugók, akik feljelentették és a katonai becsületbiróság megfosztotta a tisztirangjától Sziget, őrmesterré degradálta és áthelyezte a nagykanizsai 20-ik gyalogezredhez. Két évig szolgált mint őrmester a volt hadnagy és ezen idő alatt annyira megnyerte felebbvalói megelégedését, hogy a honvédelmi miniszter kegyelemre ajánlotta a királynak. És őfelsége meg is bocsájtotta a Kossuth-nótás hadnagnak. Visszaadta neki az aranykardbotot, a tiszt egyenruhát.

— Hideg tél. Egész Déloroszországban és különösen a Fekete-tenger mellékén nagy hóviharak dühöngenek. A vasuti forgalom megszűnt. Nikolajewsk el van zárva a világtól, hajók sem érhetik el, mert messze befagyott a tenger és a jégtörök elakadtak. Odesszával is megszűnt a hajóforgalom. A Nikolajewsk és Cherson közt közlekedő személyvonat a hóban elakadt. — Svájc hó alatt van és dermesztően hideg az időjárás. Napok óta a fagypontra mutat a hőmérő. Davosban és Grundwaldban tegnap este olyan alakú hópikkelyek hullottak, mint az északi sarkon.

— Uj nagyszálloda a fővárosban. Budapestről jelentik: Hir szerint a Teréz-körút 45. számú házat, amely a Podmaniczky-utca és a Teréz-körút sarkán van, megvásárolta egy pénzesoport. A pénzesoport a házat lebontatja és helyébe diszes, modern szállodát épít. A pénzesoport megbízottja Drechsler Béla volt fővárosi vendéglős.

— A jeges ut áldozatai. Az egy napos fagyás következtében ma két komolyabb szerencsétlenséget jegyzett fel a rendőrség eseménykönyve. Toldi Mihályné 47 éves cseléd a Szabadság-téren elcsuszott és oly szerencsétlenül esett el, hogy ballába eltörtött. Kórházba szállították. — A másik baleset, mely még komolyabb következményekkel járt, Ujaradon történt. Dóczy László kocsis szemet szállított Ujaradról. A fúton hajtotta a lovait, melyet egy befagyott vizálláson megcsuszva, a kocsit az árokba rántották. Dóczy, aki rendkívüli erejű ember, leszállott, hogy a kocsit kiemelje és megpróbálkozott a negyven métermázsával megterhelt szekér megbillent és rádőlt a kocsisra. Az utcán járók segítségére siettek és mire Aradról a mentők megérkeztek, kiszabadították a szőn alól a súlyos belső sérüléseket szenvedett embert, akit a kórházba szállították.

— Bárány dr. Korányi Frigyes, fővárosi egyetemi tanár, az országos igazságügyi orvos-tanács elnöke, igazolja, hogy „a természetes Ferencz József-keserűviznek már kis mennyiségben véve is rövid idő alatt minden kellemetlen mellékhatást nélkül biztos hashajtó hatása van.” Kapható gyógyszerészeknél és fűszerkereskedőknél. A széküldési-Igazgatóság Budapestén. 24-I.

— A szétépett ezresbankók. Kecskemétről írják azt a tragikomikus történetet: Hideg Józsefnek Szabadszállási Jakab határában van a tanyája. A múlt héten Hideg József gabonából és jószágból kétezer koronát árult. A pénzt beváltotta két ezres bankóra, melyek megőrzését az asszonyra bízta. A két ezres bankó sok-sok gondot adott az asszonynak, amíg el tudta találni, hogy ugyan hova is rejtse őket. Végre is oda határozott, hogy legjobb helyük a szalmazsákban legyen. Négy nappal ezelőtt Hideg József és felesége bementek a városba vásárolni. Az asszony kiadta a szolgálónak a parancsot, hogy amíg távol lesznek, — szedjen mindent rendbe a ház körül. A cseléd a belső házban is nagy takarítást végzett. Kitisztította az egész lakást, de még a szalmazsákba is friss szalmát tett, a régit kidobta a disznóólba alomnak. — Mire gazduramék hazatértek, csak úgy ragyogott minden a tisztaságtól. A cseléd akkor tudta meg, hogy a szalmával együtt az ezreseket is a disznóólba dobta. Az asszony kiszaladt a disznóólba s ott kétségbeesve kellett látnia, hogy a két ezrest a disznók rongygyá tépték. Az asszony elkeseredésében felakasztotta magát. A gazduram hamar levágta feleségét és szerencsére annak semmi komolyabb baja nem történt. Hideg József nem esett annyira kétségbe, mint felesége, elment a jegyzőhöz és kikérte annak tanácsát. A jegyző megvigasztalta, elkérte tőle a bankóroncsokat és elment azokkal Kecskemétre a Hitelbankhoz. A Hitelbank a bankóroncsokat átadta az Osztrák-Magyar banknak, amely teljes egészében kifizette a kétezer koronát. Mégcsak a törvényes százalékot sem vonta le az Osztrák-Magyar bank, mert kétséget kizárólag beigazolódott, hogy a pénz szerencsétlenül véletlenül folytán lett hasznavehetetlenné.

— Bunós prokurista. Berlinből táviratozzák: A Landsberger Richard-féle tőzsdébizományi cég egyik prokuristája, a ki a tőzsdén képviselte a céget, megbízóit több százezer márkával megkárosította. A cégtulajdonos gyantut fogott és ma a tőzsdén tetten érte hűtlen prokuristáját. Nem tett ellene feljelentést a rendőrségen, mert a gazdag rokonok megtérítik a kárt.

— A közönség köréből. („Csuszkák“ a Szabadság-téren.) Tisztelt szerkesztő ur! A legnagyobb gyönyörűséggel látom az ifjuság mulatozását és minden mód helyeselő, amelylyel a város és a hatóság a gyermekesereg örömeit szaporítja. Csak hogy a játszóhelyeket nem szabad odatelepíteni, ahol azok a közönség életét veszélyeztetik. Szól ez a téli mulatságról, a ssuszkálásról különösen! A Szabadság-téren, annak egész szélességében életveszélyes „csuszkát“ teremtett a gyermeki leleményesség. Egy méteres távolságra számtalan nyak- és lábtörő alkalmatlanság húzódik végig a nagyon is járt téren. Szemtanuja voltam, hogy a sikos helyen mint estek el a sietők, akiknek balesetén ujjongva örültek a gyermekek. Sziveskedjék tisztelt szerkesztő ur a rendőrség figyelmét erre felhívni és azt hiszem, hogy elfogják tiltani a legforgalmasabb helyeken a lábtörő alkalmatlanságok létesítését. Tisztelettel: *Még éplábu.*

— Betörték a Zichy-kastélyba. Székesfehérvárról táviratozzák: Zichy Rafael gróf felső-szentiváni uradalma négy nappal ezelőtt 34.000 koronát kapott postán egy budapesti banktól. Csak kevesen tudtak a pénz megérkezéséről, de már aznap éjszaka betörést kíséreltek meg az uradalmi irodába. A kutyák elriasztották a betörőket, a kik a rákövetkező két éjszaka ugyanugy jártak. Tegnap éjszaka a betörők megmérgezték az uradalom kutyáját s betörték az irodába. Mialatt az ablakokat feszítették, meghallotta a zajt Kende Béla uradalmi felügyelő. Fegyvert fogott és kétszer a betörők felé lött. Az egyik golyó talált és vérnyomok jelzik, merre menekült a betörő. A pénz érintetlenül maradt az irodában.

— Születések, halálozások és házasságok. Az aradi anyakönyvi hivatalban e hó 31-én a következő születéseket, halálozásokat és házasságot kötöttek jelentettek: Született: Mojzes Ferenc József vendéglősnek Ferenc nevű fia. Diszler Vendel szabósegédnek Péter nevű fia. Lőrincz János cipésmesternek Ibolya nevű leánya. Munteán Romulusz betűszedőnek Ilona nevű leánya. Meghalt: Neiser István 9 hónapos fiú. Özv. Kenderesi Józsefné 79 éves maganzónó — Házasság nem fordult elő.

— Köszönetnyilvánítás. Kell Dávidné 10 koronát adományozott az izr. népkonyhának, mely szives adományért ez uton mond halás köszönetet az elnökség.

— Náder J. Minorita palota. Ajánlom a nagyérdemű sportolóknak finom, acél niklirozott korcsolyáimat u. m. „Herkules“ és „Alexandert“. 491

— Francia likőrök legbiztosabb készítésére, — hazilag — a likőr aroma 1 üveg 60 fillér, Vojtek és Weiszal. :01

A szamárköhögés

által okozott kinkokat jelentékenyen csökkentü a SCOTT-féle Emulsió már az első egynéhány adag után. A szamárköhögés enyhítésére a SCOTT-féle Emulsió kitünő alkalmazhatóságát a legtisztább és legkiválóbb alkatrészek, valamint a maga nemében páratlan SCOTT-féle eljárás biztosítják. A

Az Emulsió vételénél a SCOTT-féle eljárás védjegyét — a halászt — kérjük figyelmeztetni. Utánzatoktól óvókönyvünk

SCOTT-féle Emulsió

hirneve harmincegy év óta napról-napra emelkedik. Az orvosok ismételtelen ajánlották és a szülők, akik egyszer használták, örökké fogják alkalmazni szamárköhögés ellen. Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fill. Kapható minden gyógyszerárban.

MULATSÁGOK.

Tanítók bálja.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 1.

Az a kedélyes fesztelenség, amely az aradi tanítóbálakat valósággal nevezetessé tette, ma este is urrá lett a Fehér Kereszt teremben. Gyönyörűen sikerült estéje, illetve éjszakája volt ma az aradi tanítóságnak: változatos programszámokból álló hangverseny után viradtig folyt a tánc a bálteremben, ahol Arad intelligenciájának színe-java gyűlt össze ma éjjel.

Az estélyt hangverseny előzte meg amelynek első pontjaként Abt Ferenc egy férfikarra irt dalát, A rózsaszált énekeltek Zoltai Mátyás vezetésével műkedvelők. A precizen előadott énekszámot a közönség hosszasan megtapsolta. Azután Frick Micike játszotta zongorán Liszt Magyar ábrándját meglepő készséggel zajostetszés mellett. Majd Oggolder Pálma és Meghes Lajos énekeltek művésziesen egy dalt Mendelssohntól, a Madarak bucsuját. A közönség alig tudott betelni a gyönyörűen előadott énekszám szépségeivel. A zongorakiséretet Szalay Aranka látta el művészettel. Szántó Manó csudás technikával játszotta hegedűn Wiermszki Legendáját Oggolder Pálma precíz kísérete mellett. A közönséget annyira elragadta a kis művész érzésteli játéka, hogy két magyar népdallal kellett megtoldania programszámát. Az est klouja következett ezután: Löwy Rózsi három dalt énekel. Gyönyörűen iskolázott hangjával, érzéssel telt előadásával a közönség frenetikus tapsait váltotta ki. Zongorán Weichart Aurora kísérete a töle megszkott művészi készséggel.

Ezután megkezdődött a tánc, amely csak a reggeli órákban ért véget.

A megjelent hölgyek névsorát a rendezőség így állította össze:

Urasszonyok: Vagner Ágostonné, Kádár Jenőné, Bujdosó Pálné, Pareán Jánosné, Lantner Mátyásné, Korom Józsefné, Bérczy Ödönné, Hendl Józsefné, Pfeifer Jánosné, Korner Elekne, Szántó P-terné, Mai ne Vincenzené, Oláh Béláné, özv. Ferenczy Jánosné, Kleer Ferencné, Szilágyi Györgyné, Rózsa Gézáné, özv. Korber Béláné, özv. Nagy Ferencné, Bánfi Miklósné, Dr. Wannay Gyuláné, Moldoványi Ödönné, Farkas Ernőné, Cseh Józsefné, Dolga Demeterné, Fridvaldszki Dezsőné, Taugner Jánosné, özv. Vajdovits Ödönné, Korányi Mátyásné, özv. Merényiné, Hartmann Béláné, Róth Józsefné, Biblinger Lajosné, Székely Salamonné, Deits Adolfné Bpest, Kovács Vincéné, Hönigcs-Nándorné, Forray Józsefné, özv. Bund Jánosné, Harmat Ferencné, Német Nándorné, Grünwald Ödönné, Zoltai Mátyásné, Cziráki Mártonné, Tsenka Ágostonné, Stól Károlyné, Jásek Béláné, Sommer Nándorné, Blau Lipótné, Steigerwald Alajosné, Matusik Mártonné, Faulhaber Ferencné, Sebesy Ferencné, Wolf Gáspárné (Paulis), Ottoway Józsefné, Vágó Gáborné, Kövér Zsigáné, Sággy Henrikné, Kustján Lajosné, Öváry Józsefné, Frick Józsefné, Frank Pálné (Torda), Korom Gézáné, Frank Andrásné, Szalay Zsigmondé, Öváry Béláné, Lövi Mórné, Rozmanith Gézáné, Almási T. Pálné, Tumó Lajosné, Gencsi Kálmánné, Diera Miklósné, Folkmer Rajmundné (Sofronya).

Urleányok: Buttinger Böske, Lajosmizse, Haller Vilma (Világos), Hendl Anika, Hendl Jusztin, Pfeifer Emmi, Komáromi Mariska, Spitz Elza, Keresztény Anna, Ferenczy Ilona, Kleer Márta, Korber Vilmos, Nagy Ilona, Farkas nővérek, Cseh Rózsi, Eicher Ilona, Fridvaldszky Olga, Taugner Elvira, Korányi Piroska, Oggolder Pálma, Roth Mariska, Piplinger Irén, Rozengarten Etus, Meisztróvits Nelly és Lonci, Bund Ilus, Kruppa Margit, Vátz Irma, Kómives Rózsi és Margit, Kopp Erzsé, Grünwald Mariska, Szalay Aranka, Tschenska Giza, Stoll nővérek, Berzeviczy Gizella, Blau Katica, Steigerwald Margit és Bözsi, Sebesy Rózsi, Wolf Stefike (Paulis), Vágó Mancsi, Kadinczky Irén, Kövér Mancsi és Ilma, Wolf Lenke (Gyulafehérvár), Rebb Paula, Weichardt Aurora, Löwy Rózsi, Frick Milly, Regdon Blanka, Szalay Alice,

Steinfeld Olga, Almási nővérek, Tumó Irén, Genesey Margit, Dougán Jusztin és Annus Bora Margit és Mimi.

(=) Szegénytanulók bálja. Minél közelebb kerülünk február negyedikehez, annál nagyobb érdeklődés mutatkozik a szegénytanulókat segélyező egyesület február negyedik hangversenyyel egybekötött bálja iránt. A jegyek legnagyobb részét már megváltotta a közönség s így már csupán csekélyszámu hely van még lefoglalatlannal. Hauser ezredesné elnöknő s a védasszonyok nagy buzgalommal végzik az előkészületek munkáit s ennek kétségtelenül meg is lesz az eredménye. Az estély védnőkéül a rendezőség Csernovits Diodor miniszteri tanácsost, jószágigazgatót kérte fel, aki készséggel el is fogadta a diszes tisztséget. Az estély műsorát az alábbiakban ismertetjük:

1. Beethoven. Vonós négyes. 17. mű. Allegro ma non tanto: Unger Mór, Berger Károly, Such János, Goldzieher Pál. 2. Versek. Irta és felolvassa: Hofbauer Elma. 3. Mozart. Hegedű-hangverseny A dur I. rész: Dömötör Eszti. Zongorán kíséri: Unger Mór. 4. Gabányi. „Levél” monolog: Monti Lala. 5. a) Puccini „Mimi áriája”, b) Grieg „Monte Pincio”, c) Hubay „Minek turbékoltok”: Sztojka Annus. Zongorán kíséri: Unger Mór. 6. Glazounow. Novellettes op. 15. 4. szám. Vonós négyes. 7. Dalok: Bing János. Zongorán kíséri: Weichart Auróra. 8. Jaques Normand, A varázslat. Vigjáték egy felvonásban. Személyek: Máriássy tábornok — Nagy Orbán. A tábornok neje — Fábry Nóra. József, a szolga: Némethy József. Idő: Jelenkor. Színhely: Arad.

A nagy érdeklődésre való tekintettel a rendezőség arra kéri azokat, akik előjegyzettek maguknak helyet, hogy jegyüket váltsák ki, mert esetleg tovább nem tudják fenntartani a számukra. A Fehér Kereszt nagytermének mind a két karzatját kiadják az estélyre. A karzaton számozott ülőhelyek lesznek s ezekre a helyekre szintén meglehet váltani előre a jegyeket az ifj. Klein Mór cégnél.

(=) Ifjúsági táncestély. Február hó 11-én a „Fehér Kereszt” szálloda nagytermében ifjúsági colonne táncestélyt tartanak Szathmáry Etelka táncitanítónő növendékei. Kezdeté este 8 órakor, vége éjfél után.

(=) Turista piknik. A turista piknik sikerének fényét már most előrevetí a nagy érdeklődés. A barátságos és kedélyes estéket kedvelő közönségnek mindig kedves találkozó helye volt a turista piknik. Az estélyen Gyurkovits András zenekara fog játszani, mely egy új keringőt tanult be ez alkalomra. Az új keringőt Pap Lajos szerzette. A humánus célból rendezett tombola is élénkíteni fogja a mulatságot, melyre eddig is sok szép ajándéktárgy érkezett Ritt Gyula titkárhoz, ki a tombola tárgyakat gyűjti. Az estély február hó 18-án szombaton lesz az iparosszékház vigadójában. Az estély részvételi díja személyenként öt korona, melynek ellenértéke a belépő díj, a vacsora és az italok az estély kezdetétől. Jelentkezni lehet az estélyre február hó 10-ig az egyesületi irodában és az ivtartó uraknál.

(=) Az aradi postai altisztek és szolgák ma este a Gambinus vendéglőben mulatságot rendeztek, amely a hajnali órákban ért véget. A bálon számosan jelentek meg a postatisztek közül is. A megjelent nők névsora a következő:

Asszonyok: Vámos Imréné, Szabó Lajosné, Ruttkay Gusztávné, Erdei Mihályné, Sándor Jánosné, Deutsch Adámné, Balázs Mihályné, Kiss Ferencné, Balog Józsefné, Faragó Lajosné, öz. Ladics Pálné, German Józsefné, Gyukody Lajosné, Nagy Mihályné, Ilikuza Miksáné, Zsilka Istvánné, Marosan Györgyné, Dokopil Lajosné, Pap Jánosné, Varga Sándorné, Veres Imréné, Vágner Györgyné, Volman Jakabné, Szabó Györgyné, Argyelán Györgyné, Mezey Józsefné, Kasoly Józsefné, Hidvégi Károlyné, öz. Nagy Jánosné, Sziki Elekne, Pongrácz Istvánné, Jakab Balázsné, Petneházy Jánosné, öz. Dusovszkné, Balog Károlyné, öz. Junák Istvánné, Szegedi Mihályné, Papp Józsefné, Kecsed Pálné, Szekeres Istvánné, Siller Márkusné, Róky Jánosné.

Leányok: Schiller Zsófia, Szabó Annus, Ladies Erzsébet, Pleuca Flóra, Ilikuza Ludécia, Dokopil Irénke, Kralick Ilonka, Arma Magda, Argyelán Katica Szabó Ilonka, Mistyánezky Amália, Czölner Józsa, Cusczászky Karolin, Hidvéghy nővérek, Rogoz Jolánka, Petneházy Mariska, Farkas Ilona, Dusovszky Mariska, Mágory Lidike, Dubay Mariska, Dundy Ilonka, Laczky Hajnal, Toldi Margitka, Balázs Juliska, Fligiád Emmuska, Bondár Juliska, Junak Juliska, Kézdi Terka, Földi Margitka, Dávidházy Mariska, Elemér Emilia, Koczás Aranka, Aranyos Irénke.

TARKASÁGOK.

(A hirdetés.) Az egyik aradi kávéházban, ahol az üzleti vita jobban folyik a fekete kávéval is, egy ügynök mesélte el ezt a históriát.

— A minap véletlenül bevetődtem egy csalárhoz. A családfő szokott nekem hirdetésekkel feladni. Mert én hirdetésben is ügynökök. A háznál vendégségben volt egy pap, aki tréfálkozni kezdett velem.

— Aztán, — mondja barátom — szolt hozzá, — megél maga a hirdetési ügynökségből?

— Meg én.

— De bolondok az emberek, hogy hirdetnek. Ha én kereskedő volnék, sohase hirdetnék. Hiszen nem olvassa el senki a hirdetések.

— Na — mondom én erre — akkor a tisztelendő ur más véleményen van, mint Jézus Krisztus ő halhatatlansága volt.

— Hogyan?

— Hát nem tudja tisztelendő ur, hogy Jézus Krisztus szükségesnek tartotta a hirdetést?

— Nem értem, hogy mondhat ilyesmit, — szolt fölhaborodva a lelkész.

— Pedig egyszerű a dolog. A szentírás tanúsága szerint Jézus urunk ezt mondta prófétáinak: „Menjete ki az emberek közé és hirdessétek az én eszméimet”.

(A találekony főhadnagy.) Egy fiatal főhadnagy naponta el szokott lovagolni az ideálja ablaka előtt s akkor a bájos hölgy természetesen mindig az ablak közelébe dugja frufus fejcskáját. A minap új lovon tisztelgett a főhadnagy ur. Mivel módfelelt peckesen ült meg a paripát, az ágaskodni kezdett, aztán úgy ledobta hátáról a fess fiút, mintha egy zsák krumpli lett volna. A hölgy nagyot sikoltott, mert közvetlen az ő ablaka előtt történt a kinos jelenet. A főhadnagy gyorsan fölugrott és könnyed mosolylyal mondta:

— Nincs semmi baj.

— Hogyan történt? — tudakolta a kisaszszony.

— Semmi komoly dolog nem történt — felelte a tiszt — csak meg akartam mutatni, hogy bármikor az ön lábai elé tudom magamat dobni.

(A nagy adó.) Egy magánhivatalnok panaszkodott a főnökének, hogy ujesztendőre fölemelték az adóját.

— Ez szörnyűség — mondta — már nem lehet megélni az embernek. Én felebbezni fogok az az adóemeléssel ellen.

— És mit hoz föl indokul?

— Még magam se tudom. A főnök ur nem tud valami jó érvet, amire biztosan leszállítanak az adómat?

— Dehogyan nem. Leszállítom a fizetését, hogy legyen mivel megindokolnia az adóelengedésért való kérését.

Miért gyönyörű a pesti nő?

Mert az arcóra rózsás, üde, friss, finom, hamvas és tisztán matt. Ilyenné tette a Yes Porcellánpouder. Minden királynő, minden nagy színésznő azt használja, mert: minden pouder közül egyedül csak az Amerikai Yes Porcellánpouder, ártalmatlan, ezt a hítes vegyész bizonyítja és mert szépítő hatása biztos, millió esetben kipróbált. 1951

A Porcellán-pouder csak „Yes” felirattal való. Kapható az egész világban mindenütt. Az amerikai Porcellán-pouder R. T. magyarországi főraktára: Budapest, IV. Kecskeméti-utca 8., VIII. Rákóczi-ut 9. Árak: 5.—, 3.— koronás. Aradon kapható: Mészáros Károly, 8. Földes Károly, Vajta és Wölz, Madács János Árpád és Hegedűs Gyula cégnél.

Új könyvek.

* Művészek feleségei. A legújabb német irodalom legkiválóbb írója, Salten Felix, ezzel a címmel adott ki egy kötet elbeszélést, melyek nemcsak tárgy dolgában rokonok Daudet nagyírú könyvével, a „Ménages d'Artistes”-tal hanem invenció és a kidolgozás finom humora tekintetében is közel állnak a francia mester e remekéhez. A „Magyar Könyvtár”, mely a külföldi irodalomnak csak színéjéjét szokta bemutatni közönségének, kitűnően választott, midőn e munkának hat legszebb elbeszélését lefordította. A művészet kulisszámögötti dolgai mindig érdekelték az olvasókat és tán seha inkább, mint manapság; Salten tolla pedig annyi csöndes iróniával, annyi éleslátással tudja rajzolni e különös világot, hogy a „Művészek Feleségei” bizonyosan egyike lesz a „Magyar Könyvtár” legkaposabb füzeteinek. A Rózsa Géza jeles fordításában megjelent munka ára 30 fillér.

* Doctor Faustus. A Faust-monda feldolgozó között csak Goethe tudott ugyan a legmagasabbra emelkedni, de azért előzői között is van egy, aki e mondából mély filozófiája s erős drámaisága munkát bírt alkotni. Marlowe volt az, Shakespeare legkiválóbb kártársa, kinek Doctor Faustus-a kétségtelenül inspirálta is a nagy német klasszikust. A „Magyar Könyvtár”, mely a régi irodalom gyöngyeit is dicséretreméltó buzgósággal sorolja be gyűjteményébe, most ezt a nagyfontosságú drámát adja ki magyarul, még pedig Londess Eleknek az eredetihez minden tekintetben hű, gondos és kitűnően megverselt fordításában, melyet nemcsak iskoláink, hanem a drámai költészet minden barátja is örömmel fog olvasni. A füzet ára 30 fillér.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Tévérti tudósítás.

Budapest, február 1

Amerika 1/4-el magasabb. Kínaiat, vételkedv gyenge, 5 ezer mm. 24—5 fillérrel olcsóbb.

Az árak 50 kútként számítva:

	Dél	2 órai
	zárlat	zárlat
Buza 1911. áprillisa	11.30—11.40	11.33—11.39
Buza 1911. májusra	11.24—11.25	11.24—11.25
Buza 1911. októberre	11.89—11.90	10.88—10.89
Rózsa 1911. áprillisa	8.18—8.14	8.12—8.13
Rózsa 1911. októberre	7.97—7.97	7.98—7.97
Tengeri 1911. májusra	5.77—5.78	5.75—5.76
Zab 1911. áprillisa	8.63—8.66	8.63—8.64

A Temesvári Lloyd-Társulat

terménycarnokának hivatalos árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1910. Febr. 1.

Buza (szokvány-minőség):

75 kilogrammos	—	—	—	10-25—10-35
76	—	—	—	10-35—10-45
77	—	—	—	10-45—10-55
78	—	—	—	10-65—10-70

Buza (Temesvári kerek. Áru):

75 kilogrammos	—	—	—	10-20—10-25
Rozs	—	—	—	7-10—7-20
Árpa	—	—	—	7-00—7-10
Zsb	—	—	—	7-75—7-85
Tengeri(ul)	—	—	—	4-75—4-80

Budapesti értéktőzsde. (Táv. jelentés.)

— Febr. 1 —

Magyar aranyárjádék 4%	—	—	—	111 80
Magyar koronajárjádék 4%	—	—	—	91 80
Magyar koronajárjádék 3 1/2%	—	—	—	81 25
Magy. földteherm. kötvény 4%	—	—	—	92 50
Horvát-szlavon földteherm. kötvény	—	—	—	94 —
Magyar nyereséysorsjegy kölcsön	—	—	—	228. —
Tiszasszab. és szegedi sorsjegy kölcsön	—	—	—	156. —
Oszták járadék papírban	—	—	—	98.25
Oszták járadék ezüstbe	—	—	—	97 25
Oszták járadék aranyban	—	—	—	116 50
Oszták koronajárjádék 4%	—	—	—	98.10
1960. évi osztrák államsorsjegy	—	—	—	165 —
Oszták-magyar bankrészevény	—	—	—	18.90
Magyar hitelbank-részevény	—	—	—	869 00
Oszták hitelintézeti részevény	—	—	—	877 25
Osztr.-magy.-államsz. részevény	—	—	—	750. —
20 frankos arany (Napoleonkor)	—	—	—	18 1
Német birodalmi márká	—	—	—	117 32 1/2
London vista	—	—	—	240.02 1/2
Paris vista	—	—	—	94 95
20 márkás arany	—	—	—	28 47

Budapest kőbányai sertéskereskedelem

— Febr. 1. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül sulyban ——— fillérig; közép páronként 300—400 kilogrammig érjedő sulyban ——— fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül sulyban 1:8—1:60 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogrammig terjedő sulyban 1:62—1:65 fillérig; könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban 1:64—1:66 fillérig.

Sertéslétszám: jan. hó 29. napján volt készlet 17340 darab, jan. 30. napján főtájtalott — darab, jan. 30. napján elszállított 95 darab, jan. 31. napjára maradt készletben: 17245 darab. A hízó sertés üzlet irányzata változatlan.

Felelős szerkesztő
BOLGÁR LAJOS.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1911. február hó 2-án:

Delután 8 és fél órakor mérsékelt helyárrakkal:

Luxemburg grófja.

Operette 3 felvonásban. Írták: A. M. Wilner és Róbert Bodanzky. Fordította: Gábor Andor. Zenéjét szerzte: Lehár Ferenc.

SZEMÉLYEK:

Reneé	Beregi S.	Mencskoffi	Herold E.
Basilovics	Heltai Jenő.	Pavlovics	Vihari Béla.
Kokozov Stára	Benkóné.	Pélegrin	Ajtai Ödön.
Brissard	Vass Jenő.	Saville	Szabó Lajos.
Didier Angella	Wlassák V.	Boulangier	Szabó L.
Vermont	Diósy Nusi.	Lavigne	Polgár Béla.

Késdote delután 3 és fél órakor.

Este 8 orakor rendes helyárrakkal:

B) bérlet B térlet

Cigányszerelem.

Regényes operette 3 felvonásban. Írták: Willner és Bodanzky. Zenéjét szerzte: Lehár Ferenc. Fordította: Gábor Andor. Rendező Kulcsár Lajos.

SZEMÉLYEK:

Dragotin	Heltai Jenő.	Zórika	Wlassák V.
Boleszku	Huszár K.	Jolán	Sz. Rentai B.
Bimitianu	Va-s Jenő.	Körösházy	Diósy Nusi.
Jezsi cigány	Cseh Ferenc.	Julesa	Benkóné.
Mócsi	Polgár S.	Foresku tiszt	Herold E.
Mosu	Kulcsár L.	Liabic bojár	Mazor F.

Késdote este 7 és fél órakor.

URÁNIA

mozgófénykép színház.

Műsor 1911. febr. 2 án, csütörtökön:

(Bárd Simony-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

1. A fakir szögája. Humoros. — 2. Mészézet. Tanulságos. — 3. Viareggio látványosság — 4. Az asszony. Szenzációs dráma. Előadják a Comedie Francoise művészei. — 5. Vak láрма. Bohózat. — 6. A tröszt. Amerikai dráma. — 7. Eleven kut. Kacagtató bohózat. — 8. Pergolesi. Klasszikus dráma, látványos kiállításai.

Előadások d. u. 3 órától kezdve.

Utolso előadás este fél 11 óráig.

Az előadások tartama 1 és fél óra.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

Az előadásokon a cs. és kir. 33 gyalogezred zenekara játszik. — Cukrázda.

Helyárak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fillér, IV. hely 40 fillér, V. hely 20 fillér.

APOLLÓ SZÍNHÁZ

az Andrassy-téri új Lloyd-palotában.

Uránia Magyar Tudományos Színház aradi színpadja.

Csütörtökön és pénteken

szenzációs képekből változatosan összeállított műsort mutat be az Apolló.

Csütörtökön mozgófénykép előadások delután 3 órától.

Helyárak: Páholy ülésenként 1 kor. Zárt-ék 1 kor. I-só hely 80 fill., II-ik hely 60 fill., III. hely 40 fill., IV. hely 20 fill.

A hölgyek kéretnek a nézőtérén kalap nélkül megjelenni.

Az előadásokon katonazene játszik.

Ruhatár. — Buffet.

NYILTTER.

Az Aradi Messenger Boy
vállalat

elvállalja számláinak
pénzbeszedését.

Kávé és tea

Kivonat KOTÁNYI JÁNOS árjegyzékéből:

Nyers kávé:

Jamaika 1/2 kg.	K 1-50
Portorico 1/2 kg.	K 1-70
Cuba 1/2 kg.	K 1-70
Arany jáva 1/2 kg.	K 1-70

Pörkölt kávé:

Saját villanyerőre berendezett gőzkávépörköldémből

Jó minőségű 1/2 kg.	K. 1-70
Finom minőségű 1/2 kg.	K. 2-—
Legfinomabb keverék (Cuba, Arany, Menádó, Mocca) 1/2 kg.	K. 2-40

Tea:

Törmelék-tea 1/2 kg.	K. 2-50
Congó-tea 1/2 kg.	K. 3-—
Családi keverék 1/2 kg.	K. 5-—
Legfinomabb Király-tea 1/2 kg.	K. 6-—
Ceylon-tea a legerősebb zamatu 1/2 kg.	K. 6-—
Kitünő teasütemény-keverék 1/2 kg.	K. 0-75

Rum:

1 liter cszládi tearum	K. 1-70
1 liter finom braziliai rum	K. 2-20
1 üveg 1/10 liter finom jamaicai rum	K. 3-30

A világ-hírű **Kotányi-paprika** eredeti dobozokban

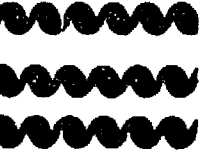
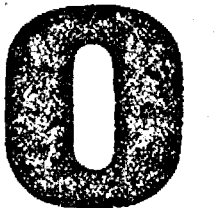
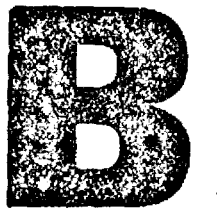
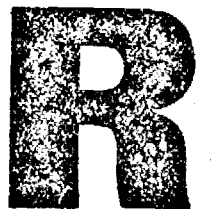
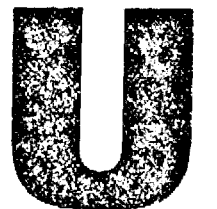
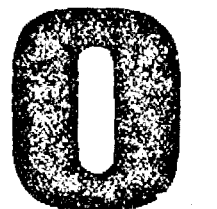
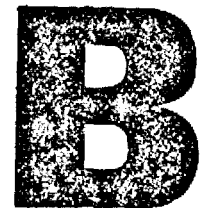
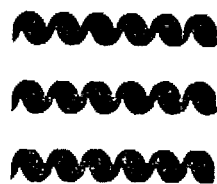
Kotányi János

kávé- és tea-nagykereskedő.

Szeged, Budapest Bécs, Berlin, Abbázia,

ARAD,

Jozsef főherceg ut 3. sz., az „Arad Csa-nádi Gazdasági Takarékpénztár“ épületében.

szines vagy vízi nyomás nélkül, teljesen maradvány- és hammentes, ami által teljesen ártalmatlan.

Gyári raktár nagyban és kicsinybeni eladásra

HUSSERL M.

dohánykülönlegességi tőzsdéjében.

4565

Szivarkahüvely
Verge szivarka-papir.

Fajtája *riparia portalis* is alanyon oltott, elsőrendű, dus gyökerezett bor- és csemegefajta

szőlő-oltványokat

alma valamint *riparia portalis* szőlőveszőket ajánl gyökerezés és elsőrendű minőségben

HÁMORY-GAZDASÁG szőlőoltvány-telepe, ARAD.

Bővebb felvilágosítással szolgál: 4251

Deák Ferenc-utca 3. sz. alatt.

Telefon 229.

Nélkülözhetetlen háziszer

'Doré' sósborszesz.

A Doré sósborszesz az összes használatban levő sósborszeszek közül a legjobb hatásúnak bizonyult.

A Doré sósborszesz kitünő eredménnyel használható mint bedörzsölőszer, mindazon esetekben, midőn a bedörzsölést szükségesnek tartják, vagy ott, hol az orvos a bedörzsölést előírja. Különösen mindenféle reumatikus fájdalmaknál, fejfájás, lábfej, oldalszurás, hátfájás és csuszos fájdalmaknál. 421

Belsőleg: 20-40 cseppet cukorra csepeentve kitünő fájdalomcsillapító és gyomorerősítőszer.

Ára egy eredeti üvegnek utasítással együtt

44 fillér.

Főraktár: HAJÓS ÁRPAD gyógyszerárában, továbbá: Ring Lajos gyógyszerárában és Vajtek és Welsz droguerijában kapható.

Vigyázat a DORÉ névre.

Szinészek és énekesek

kiváló eredménnyel használják

a Rozsnyay-féle

Eucalyptus Menthol-Dragee-t!

A szápadlás és terek szárazságát megakadályozza.

Egy doboz ára: 1 korona 50 fillér.

Alpesi gyomoresepp

Alpesi gyógynövényekből készült erősítő-s. er, mely az emésztést elősegíti és az étvágyat fokozza 1 nagy üveg 1 kor. 40 fill.

Gyomoreges, felbőföges ellen igen kiváló jó hatása

Dr. Rozsnyay étporn. 411

Egy doboz 70 fillér.

Kitünő zamatu rumot készíthet házilag a

Rozsnyay-féle rum eszenciával

Egy liter készítéséhez elegendő adag ára 30 fill.

Kapható:

Rozsnyay Mátyás

gyógyszertárában, Arad, Szabadság-tér.

Pörkölt szalonna

18 métermázsza oldalanként 40-45 kg. 4 métermázsza zsir szalámi vágásból, kapható

Vinczellér Mihály

sertéskereskedőnél Ószentannán.

A legkisebb küldemény, szalonnából egyoldal, ár 176 korona, zsirból 30 kg. a legkisebb súlyban, ár métermázsánként 192 korona, ab Ujszentanna állomás. Rendelés utánvét módjában lesz szállítva. 446

Sertés eladó darabonként 130-280 kg. súlyban.

Nagy választék csipkékben és olcsó aranyszövetekben.

Értesítjük a t. vásárló közönséget, hogy az olcsóságáról kétségmentes csipkeárúházunkat továbbra is fogjuk vezetni, úgy, hogy minden héten újabb és újabb partie-árak érkezzek, mert

Olcsón csak a

Csipke Áruházban

(Asztalos Sándor-utca 4) lehet vásárolni.

A következő kizárólag

PARTI ÁRUK

kerülnek eladásra:

Női ing R. sehlfonból 75 kr.-tól feljebb	Férfi ing R. R. sehlfon 99 krtól feljebb
Női nadrág " 74 "	Téli ing 35 "
Glott alj l. dupla 125 "	Gallér csak 7 "
Lüster alj l. dupla 125 "	Kézeli párja 8-16 "
Selyem alj l. dupla 375 "	Harsnya 3 pár 50, 90 és 100 "
Midervédő batlezt 52 "	Selyem gallérvédő 68 "
Batiszt alj 125 "	Klasszékeztü párja 58 "
Taft selyem l. métere 68 "	Selyem sál 38 "
Csikos selyem l. métere 82 "	Kézimunka kongré kezdés 125 "
Gyermekruhák 75 "	Csipke, méterje 1 "
Zsebkeendő tuatja 68 "	Csipke szövet 25 "

Kérjük a vásárló közönséget árunk olcsóságáról meggyőződni, mivel hogy most ismét igen nagy mennyiségű újabb árak érkeztek. Tisztelettel

GEIGER GYULA FIAI

Délmagyarország legnagyobb csipkeárúházának fiókja.

Férfi ruhaszövet gyapjuból frt 120-tól kezdve. Blous 1.25 krajcár.

FÖLDES KELEMEN

orvosi laboratórium Arad.

Végez:

Vizelet, köpet, bélsár, vér, gyomornedv vérvizsgálatokat.

Wassermann-féle Lues reakciót.

Malaria plazmodiumok kimutatását.

Vidal Ficker (Tiphus, Paratiphus) Punctios (umbilic. pleuralis abdominalis) folyadékok vegyi bakteriologikus és cytologikus vizsgálatait.

Toroklepedék, orrváladék, diphteria, szem és fül váladék bacterologicus vizsgálata. Spirocheta pallida kimutatása Sperma vizsgálata (azoosperma.)

Kórszövetteni vizsgálatok, stb.

A vérvizsgálatokhoz szükséges vérvételre használandó steril kémcsövek az orvos uraknak rendelkezésére állanak.

A vizsgálatok díjait a legméltányosabban állapítottam meg.

A vizsgálatokat dr. Lukács Jenő és dr. Posgay István orvos urak végzik. 361

Új képkeretező műhely Aradon! Képkeretező műhelyt

Értesítem úgy a helybeli, mint a vidéki közönséget, hogy Aradon, Salacz-utca 3. szám alatt egy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő speciál nyitottam, hol raktáron tartom a legmodernebb képkereteket és választékban. 107

Képkeretezéseket saját műhelyemben a legprecízebben készítek. — Elvállalok minden e szakmába tartozó munkákat a leggyorsabb árak mellett. — Üvegezési munkákat szolid árban eszközölök. — Olajfestmények eladásra elfogadok!

Szíves pártfogást kér, kiváló tisztelettel
Freimann József.

Permetező javítások elfogadtatást.

• M. kir. szabadalmazott •
Borszivattyúk
és hozzá való legjobb minőségű gumai csövek legolcsóbb gyár-árakon.

A szivattyu hengerből a bor utolsó cseppig kifolyik, a szőlő magvak, héjak és egyéb tisztátalanságok azonnal továbbíthatnak, ezáltal a szivattyu nem romlik és a bort nem ronthatja, a gépezet jó működésért 8 évi jótállás, ingyen javítás

Tüzi fecskendők

Golyó szelepekkel. Községeknek legalkalmasabb, mert homokos és sáros víz használatánál sem tagadják meg a szolgálatot, — a gép jó működésért 8 évi jótállás (ingyen javítás), hozzá való országos egységes csavarok és a legjobb minőségű belül

gummirozzott kendercsövek a legolcsóbb árban.

Kutak

a hozzá való csövekkel olcsóbbak és jobbak, mint bármely bel- vagy külföldi gyárban.

Hönig Ottó

M. királyi szabadalmazott tüzi fecskendők és szivattyu készítő. 351

Arad. Rákóczi-utca 21. sz.

58—911. g. sz.

Arlejtési hirdetmény.

Arad szab. kir. város gazdasági széke az 1911. évben szükséges román cement iránt folyó év február hó 6-án d. e. 10 órakor arlejtést tart.

Bánatpénzül leteendő 100 korona készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban a városi pénztárban.

Az arlejtésen részt venni csak írásbeli ajánlatokkal lehet.

Az írásbeli ajánlatok lezártan nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az arlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az arlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az arlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad szab. kir. város gazdasági széke az 1911. évi január hó 23-án tartott üléséből.

A gazdasági szék.

58—911. g. sz.

Arlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a városi hivatalokban szükséges 150 drb. törölköző és 50 drb. porruha iránt folyó év február hó 18-án d. e. 10 órakor arlejtést tart.

Bánatpénzül leteendő 20 korona készpénz, vagy elfogadható értékpapirokban a városi pénztárban.

Az arlejtésen részt venni csak írásbeli ajánlatokkal lehet.

Az írásbeli ajánlatok lezártan nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az arlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az arlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál a minták a kamarási hivatalban az arlejtést megelőzőleg megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke az 1911. évi január hó 23-án tartott üléséből.

Gazdasági szék.

Ertesítés!

Van szerencsénk egy a helybeli, mint a vidéki nagyérdemű közönséget tiszteltetl értesíteni, hogy Aradon, Bock-utca és Háltér sarkán, a Rákóczi-kávéházzal szemben egy teljesen újonnan berendezett

mosó és fényvasaló intézetet nyitottunk.

Elvállalunk minden e szakmába vágó munkákat, u. m.: gallérokat, kézelőket, fűrészeket és bármilyen fehérneműket, melyeket hófehérre mosunk. — Egyetlen tudatom a u. e. közönséggel, hogy én éven át a Müller-féle vegytisztító gyár főnöksége osztagjának vezetője voltam s így abban a helyzetben vagyok, hogy a legnagyobb megelégedésre szolgálom ki b. rendeléimet. — A u. e. közönség szíves jóindulatát és támogatását kérve vagyunk

kiváló tisztelettel

Apró István és Társa

tulajdonosok. 449

6581

59—911. gsz.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke az élővízcsatornának a kertészeti teleptől a család erdőig terjedő részén a legeltetési jogot egy évre 1911 évi február hó 6-án d. e. 10 órakor nyilvános árverésen bérbe adja.

Kikiáltási-ár 50 korona évenkénti bér.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási-ár 50%-a készpénzben.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad szab. kir. város gazdasági sz. kének 1911. évi január hó 23-án tartott üléséből.

A gazdasági szék.

Egy okos fej

elsajátítja azon vivmányokat, melyekkel a társaszerkémia a háziasszonyt megajándékozta.

Dr. Oetker sütőpora a 12 f. élesztő pótlásául szolgál, mellyel kuglófokat linzi és más egyéb tortákat, valamint mindennemű süteményeket és tésztákat lazabakká, nagyobbakká, jobb ízűvé és könnyebben emészthetővé tesz.
Dr. Oetker pudingpora a 12 f. tejjel főzve, gyermekeknek és felnőtteknek csontot képző, egyszerű és olcsó utóeledelt nyújt.
Dr. Oetker vanillincukra a 12 f. csokoládé, tea, puding, tej, mártás és crème vanillia-ára szolgál és teljesen pótolja a drága vanillia-csövet. Egy csomag tartalma 2—3 jó vanillia-csőnek felel meg.

Kimerítő használati utasítás minden csomagon. Kapható minden élelmiszer üzletben, valamint drogériában. Vények ingyen.

Dr. OETKER, Baden-Wien.

455

Minden kávéértő háziasszony csakis a **RECORD** villamos üzemi pörköltön megpörkölt kávé t vegyen — iz, aroma, minőség, páratlan.

Minden óra-

ban friss

1/2 kgr

Palermo

keverék

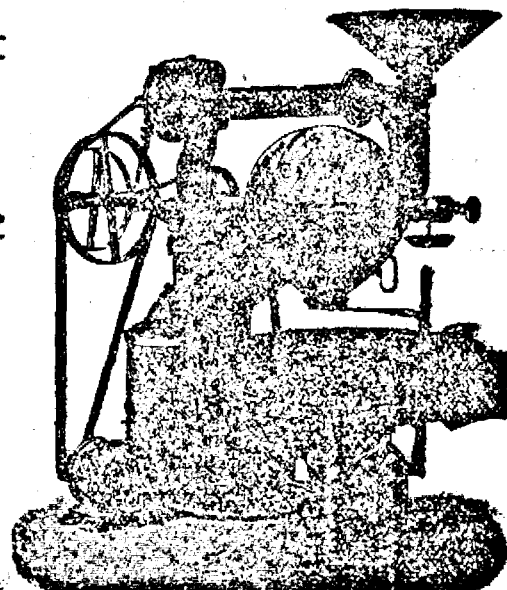
K 2.20

1/2 kgr.

Szultán

keverék

K 1.60.

Minden óra-

ban friss

1/2 kgr.

Record

keverék

2 korona.

1/2 kgr.

Szultán

keverék

K 1.60.

1/2, kilogrammot vizekre normálva kizárk - A kávék vegyesen is rendelkezés.

DÜRR GUSZTÁV KÁVÁ, CUKOR, ÉS CSONTBEHATÁRI ARAD. Telefon 118. szám.

4066

Uj! Aradon még nem létezett! Uj!

Gyorstalpaló vállalat

a Forray-utcában (gróf Nádasdy-palota) MEGNYILT.

Á r a i:
 Férfi cipőtalp és sarok csak 2 K. 40 f.
 Női " " " " 2 K. — f.
 Gyermek csak " " " 1 K. 60 f.
 Szíves pártfogást kér

SZABOLCSI FARKAS.

Uj üzlet.

„Körösvölgy pálinka raktár”

cím alatt új üzlet nyílt az Andrásy-tér 5. sz. a. (Almay-palota), ahol valódi szilvórium, törköly, rum, cognac és likörök, valamint Almay-fele fajborok palackokban árusítatnak.

Nagyérdemű közönségnek szíves támogatását kéri

Schwarcz Pál,
üzletvezető.

Vendéglők, kávéházak és fűszerüzletek 418

adásvételét
ingyen közvetíti és sörkölcsönöket leggyorsabban ki-
eszközöl

Leonhardt
Arad, Fehér Kereszt-szálloda.

155—1911. tkvi szám.

Hirdetmény.

Ácsva (Acsva) község telekkönyve birtokszabályozás következtében átalakított és ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve, amelyekre az 1886. évi XXIX., az 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. t.-cikk a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. t.-cikkben szabályozott eljárás a telekjegyzőkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosított.

Ez azzal a felhívással tétetik közzé:

1. hogy mindazok, kik az 1886.:XXIX. t.-c. 15. és 17. §-ai alapján — ideértve e §-oknak az 1889.:XXXVIII. t.-c. 5. és 6. §-ában és az 1891.:XVI. t.-c. 15. §-ának a) pontjában foglalt kiegészítéseit is — valamint az 1889.:XXXVIII. t.-c. 7. §-a és az 1891.:XVI. t.-c. 15. §-b) pontja alapján eszközölt bejegyzések vagy az 1886.:XXIX. t.-c. 22. §-a alapján történt törlések érvénytelenségét kimutathatják, evégből törlési kereseteket hat hónap alatt vagyis az 1911. évi szeptember hó 1. napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok, kik az 1886.:XXIX. t.-cikk 16. és 18. §-ainak eseteiben — ideértve ez utóbbi §-nak az 1889.:XXXVIII. t.-cikk 5. és 6. §-ában foglalt kiegészítéseit is — a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis 1911. évi szeptember hó 1. napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő letelte után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog;

3. hogy mindazok, kik a telekkönyv átalakítása tárgyában tett intézkedések által, nemkülönben azok, kik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül az 1892.:XXIX. t.-c. szerinti eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogukat bármely irányban sértve vélik — ide értve azokat is, akik a tulajdonjog arányának az 1889.:XXXVIII. t.-c. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják — e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis 1911. évi szeptember hó 1. napjáig bezárólag nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmulta után az átalakításkor közbejött téves bevezetésből származó bárminemű igényeket jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik, az említett bejegyzéseket pedig csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek, a kik a hitelesítő bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy a mennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is csatoltak vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak, az eredetieket a telekkönyv hatóságnál átvehetik.

A kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.
Nagyhalmagy, 1911. év január hó 18-án.

Gálffy Lajos, s. k.
kir. járásbíró.

479

Rendkívül nagy választék **CIPŐK** minden kiviteben szolid kiszolgálás mellett állandóan raktáron.

**Reklám nélkül is
mindenki tudja, hogy**

Lovas Károly lakás- és ablak-
tisztítónak
porszívó-gépje van, hogy telefon-száma 789,
hogy Mihály-utca 86b. szám alatt lakik.

Telefon 410.

WINKLER JÓZSEF

szőlővessző és szőlőoltvány termelő

Arad, Batthyány-u. 13.

Van szerencsém a t. szőlőbirtokos urak szives tudomására hozni, hogy az évi terméséből nagymennyiségű kiváló szép fajtájú, és gyökérszerű bor és csemegefajta

szőlőoltvány

ugyszintén szőlők pótlására kiválóan alkalmas 1 és 2 éves gyökeres Riparia Portalis szőlővessző kertül eladásra mérsékelt árak mellett. Bővebb felvilágosítással és árajánlattal szívesen szolgál

4101 Winkler József,
Arad, Batthyány-u. 13.

Egy 40 év óta fennálló, jóforgalmu

fűszer- és vaskereskedés

Ujszentannán, a piac-téren, közvetlen a templom mellett

azonnal kiadó.

Bővebbet: Zimmermann Ádám urnál, Ujszentanna. 434

Használt

Ólom

megvételre keresetlik

Erdőkezelő

30 éves, nős, ki 10 éve működik, kemény és puhafa erdők mindenemű kihasználásában, április 1-re állást keres. Szives megkereséseket „szakember” jelige alatt a lap kiadóhivatala továbbítja. 439

Gyermekek és felnőttek által

egyaránt kedvelt friss és kellemes ízű Hajós-féle

Csukamájolaj

most érkezett meg. E fontos és nagy táperejű szer kitűnő hatásának bizonyult

mindenféle légzőszervi bajoknál, köhögésnél, fejlődésben visszamaradt gyermekekénél, stb. stb. 421

egy üvegnek 2 korona.

Fagydagaganatok

elmulasztására, fagyvizketegség biztos megszüntetésére legjobb szer a „Frigin.”

Ára egy üvegnek ecsettel és utasítással 70 fillér.

Legjobb fekete

a „MELOGEN”. Egy

Hajfestő

pár perc alatt bármely haját vagy bajuszt a legszebb állandó fekete színre lehet

festeni anélkül, hogy a színt le lehetne mosni. Ára 2 korona.

Kitűnő amerikai gummi

a „NITER” 6 darab egy eredeti fémdobozban 2 korona.

Fenti szerek kaphatók az egyedüli készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszertárban ARAD, Andrassy-tér 22. sz. a megyeházzal szemben. —

Legolcsóbb, legjobb bevásárlási forrás

TEA
RÜM

ILLATSZEREK,
HÖLGYPOROK,
KÖLNI VIZEK,
SZAPPANOK

s minden egyéb háztartási szerekben.

Vojtek és Weisz
drogeriája

Arad.

Új minta- és gazdasági gép asztalos műhely!

Van szerencsém az érdekelteket értesíteni, hogy Aradon, Mikos Kelemen-utca 45. 47. számú házában minta és gazdasági gép műhelyt nyitottam. — Miváltalom a legszakoskerűbb kivitelben minden e szakmába vágó munkákat leggyorsabban és legolcsóbb árak mellett. — Szíves partfogást kér 4468

kiváló tisztelettel

Kronberger István

műszialec.

Ügyes tanuló fölvetetik.

Alkalmi vésztetek

és eladások

Ékszer-tárgyakban

arany és ezüsttárgyakban, Arad legnagyobb óra és ékszerárúháza

Deutsch Izidor

órák és óraszerek

Waltzer János-utca, Miasorita-palota

Zálogédulák

arany és ezüsttárgyak, gyémánt és briliáns tárgyak a legolcsóbb árban megvételre vagy más tárgyakra átcsereztetve TELEFON 432. 447. 448. 488

Van szerencsém a nagyérd. közönség tudomására hozni, hogy

asztalos üzletemet

Kápolna-utca 3. szám alá

saját házámba áthelyeztem és minden tekintetben a modern követelményeknek megfelelően berendeztem. Mint eddig, ugyazután is 16-törékvésem lesz izléses kivitel, szolid munka és olcsó árak által a nagyérd. közönség bizalmát kiérdemelni. 8951

Elváltalom modern lak- és boltberendezéseket, portálé és épületmunkát.

Kész butor eladás.

A nagyérd. közönség becses partfogását kérve, teljes tisztelettel

Molnár Antal,
épület és műbutorasztalos.

AKI

zamatatos, igen finom Rumot akar készíteni, vegyen 30 fillérért egy üveg 881

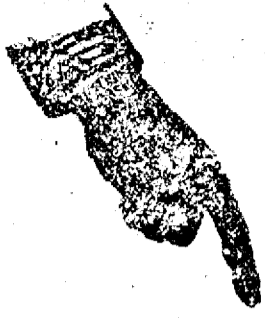
Rumkivonatot.

Ebből a rajta levő utasítás szerint pár perc alatt 1 liter finom thea rumot készíthet

Kizárólagos raktár:

Földes Kelemen

gyógyszertárnál

EREDETI POPOFF-TEÁK!!

Elismert legjobb

Tea

és

Rum

beszerzési forrás

HANZU NESTOR

Vöröskereszt Drogeria

Arad, Weitzer János-u. 2.

Városi és megyei telefon 455. sz.

VALÓDI ANGOL RUMOK!!

**Következő
ujdonságok
érkeztek**

KERPEL IZSÓ

130,000 kötetes

kölcsönkönyvtárába:

Sudermann H.: Énekek éneke, Rákosi Viktor; Rejtett zugok, Őszi termés, Kis emberek világa, Croker: A hamupipóke Kóbor Tamás: Ki a Ghattóból. Heltai Jenő: Kis mesés könyv. Jerusalemi Else: A Szent Skarabäus, Doyle C.: A Clomberi rejtély, Szomaházy: A karmester, Herczeg F.: Mikszáth Almanachja 1911-re, Kemal Baj: Gülnihal, Biró L.: Elbeszélések, Mann: A boldogság akarása, Kóbor T.: Hamupipóke öngyűlölet, Schaw: Cashel Byron mestersége, Dr. Hankó: Univerzum V., Green A. K.: Melyik a három közül, Diplomata: A hannoveri huszárok, May Károly: A felelmetes, Möriz Zsigmond: Sárarany, Tragédia. Ambrus Zoltán: Ifjuság, Ignotus: Színházi dolgok, Wedekind F.: Novellák,

Némethen: Abihaelis Karin: Das gefährliche Alter. Audoux M.: Marie Claire Crocker B. M.: Entgleist, Franzos E. K. Die Juden v. Barnow. Zittelmann K.: Von den gros-en Mauern, Georgy Ernst: Theater, Doyle Connan: Ein Duett, Franklin Edgar: Der Meergrüne Wandschirm, Rittland Klaus: Wenn die Fackel sich senkt, Boy Ed Ida: Ein königlicher Kaufmann, Rosner Karl: Der Herr des Todes. Blumenthal: Eine Frauenbeichte, Klinckowstroem: Die Insel des Friedens,
**Kölcsön díj: havonként 1 korona
40 fillér vagy kötetenként fizetve 10 fillér.**

A vidéki bérlok is a leggyelmesebb kiszolgálásban részesülnek.

**A zenemű-kölcsönkönyvtárba
is meglepő szép
ujdonságok érkeztek.**

Zenekölcsönkönyvtári díj havi 2 kor.,
vagy fizetenként 20 fill.

Legújabbak: Fall: Die erste Tour. Kun: Uccu Sái F. II: Die schöne Risetete. Eysler: A halhatatlan lump. Zerkovitz: A kiknek a szívük fáj... Add ide!!! Tudja Isten. Weiner: Csókolóztam. A hangli. Grósz: A pécska cigánysoron. Vankos nóta. Csillag nóta. Simkó: Ne kerüljön édes anyám, Mikor mentél. Fall: Puppenmädel. Heideberg: A Jasz — leány. Sas Náci: Letűnt a nap. Hajtsd ide párom a fejedet. Kun M.: Pincér fizetek. Weiner: A pesti duhaj. Komáromy: Vándor keringő. Sas Náci: Gesztenye nóta, Jé maga az a Grün! Nicholson: Nagysád ne siessen... Woilner: Néger Don Juan, Zerkovitz: Rövid az élet, hosszú a sir! Heidelberg: Dal a kiskoru Pistáról, A mama, Dr. Gelén: Fagyos história, Gerő: Nóta a Zsuzsáról. Fráter: Ha meghalok. Huzzad cigány. Tellmann: Tücsök dalok.

**Egyes könyvek és egész
könyvtárak vétele; könyv-
tárak kiegészítése és
berendezése**

KERPEL IZSU,

881

könyv-, zenemű és papírkereskedő Aradon.

ATLANTIKA

egyedüli

KÁVÉ ÉS TEA

speciális üzlet.

Mi a titka

annak, hogy a ki ma Aradon jó kávét és teát akar, csakis itt vásárolja e cikkeket. 171

1. Kifogástalan jó minőségű áru.
2. Szakszerű tiszta kezelés.
3. Fűszer és egyéb szagoktól mentes.
4. Minden órában friss pörkölés

villany-üzemű pörkölőn.

ARAD, Andrassy-tér 20.

Szemben a vármegyeházzal.
Városi és megyei telefon 609.

SZULFANORRÁS

A húgyhajtó és húgysavoldó
vizek királya, bór- és dús
lithion-tartalmú ásványvíz.

Kiváló vegyi összetétel következtében
sikerrel alkalmazható vese-, húgykő-
és hólyagbajok esetében, valamint
cukorbetegségeknel, csúszos bántal-
maknál; továbbá a légző- és emésztő-
szervek harutos bajainak gyógyítására

Levegőtől: Budapest, IV. Ferenc József rakpart 22.
Kőhasonlat: EPERJES.

Főelárusítók Aradon: Dör Gusztáv, a városháza
szemben, telefon 118. Nagy Farkas, telefon 828
Fejér Gyula, telefon 71. sz. 251

Védjegy: „Horgony”

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

petitka
egy régióknak bizonyult házi szer, mely már sok év
óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult köszvényes,
csúszás és meghűléseknél.

Figyelemre méltó. Silány hamisítványok miatt be-
vásárlásakor érvényesnek legyünk és csak olyan eredeti
áruvet fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel
és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van
csomagolva. Ára üvegekben K-80, K-140 és K-2.-
és égyesült minden gyógyszerertárban kapható.
Főelárusítók: Török József gyógyszerertár, Budapest
12. Richter gyógyszerertára az „Arany országház”,
Prágában, Elina Bethstrasse 5. sz.

MALEK D.

ANGOL URI-SZABÓ ÉS KATONAI
EGYENRUHAZATI MŰTERME

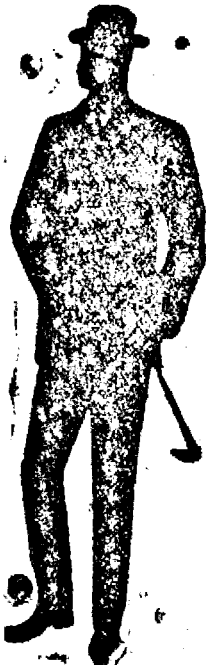
ANDRÁSSY-TÉR 5. SZÁM.

■ ■ LLOYD-PALOTA. ■ ■

Legizlésebb
ruhák remek
szabással ju-
tányos árban
készítetnek.

Állandó nagy
raktár első-
rendű minő-
ségű bel- és
külföldi szöve-
tekben.

3291

Vidéki meghi-
vásra bármi-
kor készség-
gel személye-
sen megyek.

Őszi és téli
angol divat-
szövet ujdön-
ságok óriási
választékban
megérkeztek.

Előnyös feltételek.

Dijmentes vasalás!

61-911. g. sz.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a Poltura Pécskai ut 9-12 sz. alatt levő a helyszínen kitűzött 21 házhelyet belügyminiszteri jóváhagyástól feltételezeten a városháza földszinti kistermében 1911 évi február hó 13-án d. e. 10 órakor szükség esetén 1911 február hó 20 án és február hó 27-én d. e. 10 órakor megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek eladja.

Az eladásra kerülő házhelyek méretei a következők.

1. számú telek 313 négyszög öl (sarok telek).
2. számú telek 300 négyszög öl (sarok telek)
3. számú telek 271 négyszög öl.
4. számú telek 262 négyszög öl.
5. számú telek 254 négyszög öl.
6. számú telek 245 négyszög öl.
7. számú telek 236 négyszög öl.
8. számú telek 227 négyszög öl.
9. számú telek 218 négyszög öl.
10. számú telek 209 négyszög öl.
11. számú telek 261 négyszög öl.
12. számú telek 312 négyszög öl.
13. számú telek 200 négyszög öl.
14. számú telek 200 négyszög öl.
15. számú telek 200 négyszög öl.
16. számú telek 200 négyszög öl.
17. számú telek 200 négyszög öl.
18. számú telek 200 négyszög öl.
19. számú telek 200 négyszög öl.
20. számú telek 200 négyszög öl.
21. számú telek 263 négyszög öl (sarok telek).

Az 1. 2 és 21 számú telek kikiáltási ára 20 korona négyszög ölönként, a 3-7, 16-20 sz telek kikiáltási ára 15 korona négyszög

ölönként, a 8-11 és 12-15 sz. tel-
kek kikiáltási ára 12 korona négy-
szög ölönként

Bánatpénzül leteendő a kikiál-
tási ár 10%-a készpénzben, vagy
elfogadható értékpapirokban.

Árverésen részt lehet venni szó-
beli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a
szóbeli árverés megkezdése előtt
nyújtandók be, s csak akkor vé-
tetnek figyelembe, ha azokhoz a
banompénz mellékelve van, s ha
az ajánlatot tevő kijelenti, hogy
az árverési feltételeket ismeri és
elfogadja.

Az árverési feltételek nemkü-
lönben a térrajz a gazdasági tanács-
nok urnál az árverést megelőzőleg
is megtekinthetők a városháza I-só
emeleti 104 számú szobájában.

Arad sz. kir. város gazdasági
ssékének 1911 évi január hó 28-án
tartott üléséből.

A gazdasági szék.

Nagymennyiségű

maculatura

Jutányos áron

eladó.

■ ■ A farsangra ajánljuk ■ ■ kitünően berendezett nyomdánkat

tisztelt olvasóink szives figyelmébe, hol

Névjegyek,

Báli meghívók,

Esküvészi meghívók,

Eljegyzési értesítők,

Üzleti nyomtatványok,

Művek,

Könyvek stb. stb. stb.

Gondos és pontos kiállításban, méltányos árban készítettnek.

Szives megrendelést kér: **Aradi Nyomda R. T.**

AKI

beszédre kíván

bírókat, kocsit, házát, lovát, vadászterületet, halászatot, székelt.

AKIK

könyvelőre, segédre, íróra, gazdasági, kasszárre, vancellárre, kártyára, molesztányra, házi- vagy irodaszolgára, pénzbeszédre, házmesterre, stb.-re, vas műkege.

AKI

eladni kíván

brótot, szongorát, bort, gyümölcsöt, gabonát, üzletet, műhelyt, lakást, stb. vagy

AKI

mindenestét vétel vagy bérbevételek céljából keresi;

AKI

valamely állást betölteni kíván: legbiztosabban értesít, ha az

„ARADI KÖZLÖNY”
kis hirdetési rovatát használja.

Apró hirdetések.

Zálogházból

kiváltott arany, ezüst- és gyémánt-árakat vesz és elad. **Farkas Streicher** Arad, Tökölly-tér 1. 2974

Kungária.

Várom ma délután szokott helyen és időben. 501

Édesem!

A megbeszéltnél hamarabb várni fogom, ha körülményei engedik jöjjön okvetlenül, ne törődjék semmivel bizzon bennem, meglátja, hogy rendben lesz minden. Csókolja J. R. 487

Női

vonnék azonnal bármily vallásut, ha nagy jövőjű vegyszeti cikk gyártása céljából 4000 koronát adna. Cím „27 éves izraelita” Arad, főposta restante. 485

Koffmann Sándor

Arad, (színház-épület.) Női- és leányfelöltők és télikabátok a legújabb kivitelben érkeztek! Versenyen kívüli árak! 4268

Szülők figyelmébe.

Gyenge tanulókat magánvizsgálatra, vagy összevont vizsgálatra felelősséggel elvállalok. Steiner, okl. tanító Chorin Áron-utca 1. 498

Utcai lakás.

Lujza-utca 3. szám alatt 4 szoba, fürdőszoba és mellékhelyiségekből álló lakás május 1-re kiadó. Bővebbet Lujza-utca 3., öz. Hay Józsefné. 503

Rendes tanulók,

kik tanulásaikban gyengék, naponta előkészítést nyerhetnek az izr. fiuinternátusban. Chorin Áron-utca 1. 499

Alkalmazást

keres: Szőlő, bor, mező, erdő, kert, gazdasági, irodai és földmérési szakismerettel, német és románul is beszélő ovadékképes egyén. Megkeresések a lap kiadóhivatalába kérelnék „Szőlő” jelíggel. 484

Battonyán

Kossuth-téri 165 számú ház mely 1000 □ terület nagy hozzá egy nagy gyümölcsös kert, előnyös feltételek mellett szabad kézből eladó. Bővebbet ugyanott Schögl Kálmán s. jegyző urnál. 472

Kisasszony

a pénztárnoknői és irodai teendőikben pár évi gyakorlattal, valamint a könyvelésben is bir némi jártassággal állást keres, esetleg fiók üzlet önálló vezetését is elvállalja. Cím a kiadóhivatalban. 500

Üres telek

es ház eladó, egy nagy műhely kiadó kossuth-utca 9 szám alatt, értekezni Magyar-utca 28 földszint. 148

Rongált de ozu levélpapírok

meglepi olcsó árban kaphatók. Üzleti könyvek és irodai felszerelések g.ári raktára. 100,000 kötetes kölcsönkönyvtár, 30,000 kötetes zeneműkölcsonzó intézet. Minden könyv és zenemű-ujdonságok raktáron. Veszek egész könyvtárakat legmagasabb árakon. Kerpel Izsó könyv és papirkereskedése. Aradon. 4071

Egy gép'rásban

és az összes irodai munkálatokban jártas két évi praxis-al bíró, irodista nő azonnali belépésre állást keres. Cím a kiadóban. 478

Külfeljárati

földszintes utcai butorozott szoba előszobával vagy annélkül, azonnal kiadó Simonyi-utca 6. 878

Lakás

6 szoba konyha előszoba I. emeleten május hó 1-én kiadó. Ozv. Zemplényi Sándorné Erzsébet-körut 8. 486

Magányos

uj ház 3 szoba fürdő szoba mellékhelyiségekkel kis kerttel május 1-re kiadó, Hajó-utca 28. 488

Kitűnő,

rövid zongora bérbeadó: Flórlán-utca 6 d. 475

Eladó egy

három sziaü 4 hónapos Agár kutya. Cím a kiadóban. 447

Szép nagy lakás

1-ső emeleten május 1-től kiadó. Széchényi utca 2. 502

2 üres szoba

(1 utcai és 1 udvari) külön bejárattal új házban kiadó Petőfi-utca 10. Értekezhetni ugyanott a ház-mesternél. 801

Egy csinosan berendezett

fodrász-üzlet jóforgalmu helyen, közel a vasúthoz, külföldre való elutazás miatt azonnal eladó. Cím a kiadóhivatalban. 384

Olajmalom

berendezés, mely keveset volt használva, jutányos áron eladó Doró Mártónál, paulisi gőzmalomban. 489

Moderna utczalakás

kiadó 4 szoba elő és fürdő szoba gázvilágítás Perényi 4 Zahariás ház május 1-re. 490

Szt. Pál utca

14 sz. alatt egy modern emeleti lakás 5 szoba, csukott folyosó, fürdőszoba villanyvilágítás stb. máj. 1-re kiadó. Feltételek meg tudhatók Steiner Chorin-Aron-utca 1. sz. 497

Eladó

mészáros- és hentesüzlet. Bővebbet Zurek Károlynál Forray-utca 8. szám alatt. 426

Eladó.

Aradon, a legforgalmasabb helyen egy serek ház üzlet és korcsmával, mely évi 3400 koronát jövedelmez, azonnal eladó. Cím a kiadóhivatalban. 451

Egy nagyon jóbravaló árvalány

kinek senkije sincs, a főzésben jártas, ajánlkozik egy magányos urhoz. Cím a kiadóban. 414

A zsidótempiom épületben több üzlet- és raktár-helyiség azonnal kiadó. Bővebbet a hitközség jegyzői hivatalában. 482

Elsőrendű fodrásznő

ki a legkényesebb igényeknek is meg'elel, alkalmi fésüléseket vállal. Inczedy Etelka, Gróf Károlyi-utca 10. 488

Kitűnő

Jeget

szállít wagon számra Maroshévízi vasutállomásraól

Kolbász József

birtokos Marosnéviz 471

Szalkai Arminné

himző és fehérneművállalata

Arad, Weitzer János-u. 13.

Női, férfi és gyermek kelen-gyék készítése rövid idő alatt a legfinomabb hozzávalókkal, elsőrendű kivitelben készülnek. 4091

Uri leányok

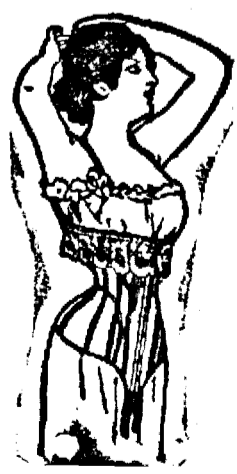
fehérnemű varráshoz és himzéshez oktatásra fölvetnek.

Használt ólom megvételre kerestetik.

Valódi francia mellfűzők
különlegességük kizárólagos raktára
Varga D. Dani

Arad, András-tér 20.
Fűzőkhöz külön próbaterem.
Ernyő különlegességekben dus választék. Javítások és villany-ernye készítesek elfogadtatnk.
Városi és megyei telefon 808.

Aradi Központi Takarékpénztár Részvénytársaság.

Mérleg-számla 1910. évről.

Vagyon.	Korona		fill.		Teher.	Korona		fill.	
Pénzkészlet			250248	86	Részvénytőke			1000000	
Váltó tárca			4169363	27	Tartalék alap			57844	50
Jelzálog kölcsön			252158		Tisztviselői nyugdíj alap			2897	20
Záloglevél kölcsön			30535	32	Betétek:				
Értékpapír előleg			12040		betéti könyvecskékre	2519413	76		
Folyó számlára adósok			732765	34	folyó- és csekk számlára	463330	99	2982744	75
Leszámitolt kereskedelmi kinykövetelések			2032	81	Visszleszámitolt váltók			1399323	26
Adósok			9849	09	Engedményezett záloglevél kölcsön			11834	42
Értékpapír készlet			135401	80	Fel nem vett osztalék 1908. évről	280			
Leltár	13024	91			" " 1909. "	1408		1688	
leírás leltárból	1302	49	11722	42	Különféle letétek			18980	88
					Befizetendő betét kamat adó ...			5548	71
					Átmeneti kamatok			35192	65
					Nyereség			90057	54
			5606111	91				5606111	91

Arad, 1910. évi december 31.

Mezey Andor s. k.
vezérigazgató.

Szabó Zoltán s. k.
igazgatósági alelnök.

Greiner Károly s. k.
titkár, főkönyvelő.

Dr. Borsos Béla s. k.
igazgatósági tag.

Csánk Lejos s. k.
igazgatósági tag.

Darányi János s. k.
igazgatósági tag.

Hehs Vilmos s. k.
igazgatósági tag.

Povázasz Soma s. k.
igazgatósági tag.

Dr. Singer János s. k.
igazgatósági tag.

Szántay Lajos s. k.
igazgatósági tag.

Verbos Nándor s. k.
igazgatósági tag.

Winkler József s. k.
igazgatósági tag.

Jelen vagyon- és mérleg-számlát a törvény és alapszabályok értelmében megvizsgáltuk és rendben találtuk.

Nachtnébel Gyula s. k.
f. biz. elnök.

Habereger György s. k.
f. biz. tag.

Szántó Gyula s. k.
f. biz. tag.

Tabakovits Emil s. k.
f. biz. tag.

Az Aradi Központi Takarékpénztár felügyelő-bizottságának jelentése.

Tisztelt Közgyűlés!

Kötelességünkhöz hiven jelentjük, hogy a lefolyt üzletévben a keresk. törvény 195. §-ában foglalt rendelkezések értelmében, valamint a társasági alapszabályoknak megfelelőleg az intézeti ügykezelést az üzlet minden ágában rendszeresen ellenőriztük és mindig rendet és pontosságot tapasztaltunk.

Az üzletév lezárásával az intézet értékeinek megállapítását részletesen felülvizsgáltuk, úgy a fő- és segédkönyvek adatait beható vizsgálat tárgyává téve, az igazgatóság által elének terjesztett 1910. évi mérleget, valamint a nyereség és veszteség számlát a tényleges eredménynek, a törvény és az intézeti alapszabályok követelményeinek mindenben megfelelőnek találtuk.

Ennélfogva a nyereség és veszteség számla szerint kimutatott:

90057 korona 54 fillér

nyereségnek az igazgatósági jelentésben részletezett felosztásához magunk részéről is hozzájárulunk és elfogadásra ajánljuk.

Végül minthogy megbízatásunk ideje lejárt, köszönetünket nyilvánítjuk a részvényeseknek irányunkban tanúsított bizalmukért, egyúttal tisztelettel kérjük a közgyűlést, hogy a lefolyt 1910. üzletévre úgy az igazgatóságnak, mint a felügyelő-bizottságnak a felmentvényt megadni sziveskedjék.

Kelt Arad, 1911. évi január 28.

A felügyelő-bizottság:

Nachtnébel Gyula s. k.
f. biz. elnök.

Habereger György s. k.
f. biz. tag.

Szántó Gyula s. k.
f. biz. tag.

Tabakovits Emil s. k.
f. biz. tag.